

Jesus Aida-kidanii

John Ati

Di'oraz kaarita daua'o

Di'ora'a kaarita apostle John saadanii, udyuuda-kao dono'o munapo pidannao ai, paran zikon ia'o amazada Patmos iti, upataka'uta-kao utomi-napatin-kidauzon id'i o pidannao Kaimana'o Kuwai dau'u, Jesus Christ daua'oraz.

John saadan di'ora'a kaarita'a mishidainao Jesus ati'o, pataka'uta-kariwainaouz pamishidan dikan ii Jesus, īaitapa kizi Tominkaru wuru'lu kazowautapa'oraz ipai aimaakan sha'apa'oraz kida ī'ati.

Usaadan di'ora'a Jesus aida-kidanii u'aqtı, uzanda'awun ia'o kawanu'o utukapan, diina'iti'i davaa'ora'a. John tukapanii kida kowaadan Jesus kazowautapa'o nii ipai pidannao na'iki aimaakannao, na'iki uru'o nii buuta na'iki pataka'uta pidan oia'o. Di'ora'a kaarita aida kapam mishidainao ati Jesus, na'iki na'apam di'ora'a imi'i baara katokon-tinan nii. Uaida kapam kaina'a'o nii pa'ina'o aokazi na'iki pa'ina'o imi'i baara. Na'ia'o nii mishidainao mashaapan Tominkaru na'iki Jesus tuma karikaonan, aonaa na'apainim nii utokon.

Kaarita buutinpan kida

Kaarita sakadin-kinaa	1:1-8
Umanawunu'o aimaakan aida-kida-kao John ati	1:9-20
Choochino ati'o	1:1—3:22
Scroll na'iki 7 usakibadapa-kinao kida	4:1—8:1
7 kuwudiinao	8:2—11:19
Dragon na'iki dya'utam kichana'iki-kia'o pana'aokazinao	12:1—13:18
John tukapan pana'a kida'o aimaakan sha'apan	14:1—15:8
Tominkaru to'oran shoota-kao	16:1-21
Babylon na'iki Satan wiinii-kao	17:1—20:10
Pidannao buuapa-kao davaa'o	20:11-15
Pa'ina'o aokazi, imi'i baara, na'iki Jerusalem	21:1—22:5
Jesus wa'atin nii	22:6-21

Rev

1 ¹Di'ora'a kaarita ida'a Jesus Christ aida-kidan aimaakan kida aona'oraz uaitapauzo-kao. Tominkaru aida-kidan Jesus ida'an papoitorunao ati kanom sha'apa'azon maonapa'a naa. Jesus dyuudan pa'angelin papoitoru John di'iti. Uaipan John aitapan ipai aimaakan, ²na'iki John kowaada kizi ipai kanom patukapanii. Di'i wuru'u mishi'oraz kuwai Tominkaru Paradan di'iki'oraz Jesus Christ aida-kidaniaz. ³Konaukia'o nii wuru'u pidan aitaapa'oraz di'ora'a kaarita'a na'iki konaukia'o nii wunaou'u abatainaouz na'iki taapainaouz ukuwaanaa, usha'apanum kau'an maonapata'a naa usha'apan kamoon.

*John dyuudan paparadan
7 choochi kida ati*

⁴Parada-karu kida John di'iki'o, 7 choochi^a kida ati'o Asia Baara ia'oraz.

Marii Tominkaru kamunanun unao ati, na'iki utaa kizi unyukunuu kaiman-kinaa nii. Uruu na'auzoz amazada toma-kao ua'ii, atii kai, na'iki karikaonanu'o nii una'an. Na'iki 7 doronainao di'iki'o mashaa-painaouz Tominkaru Taba kanaapu ii, ⁵na'iki Jesus Christ di'iki'o kapam. Uruu karikaonanu'o ukuwaa mishiin, na'iki uruu kadishita'oraz kiwiin pamawaka-kizi iki, na'iki

uruu Naobanai ipai kingnao ati imi'i baara'a.

Jesus Christ marainpan idi waunao umawakan wa'ati, uso'otan wa'oian paizain ida'an. ⁶Utoman ipai waunao Faadaanaao nii pa'idiwaru, na'iki taainainao nii Tominkaru uDaru ati. Marii kizi utaapa-kao umanawunu'o nii na'iki ma'ozaka'o nii, karikaonan na'iki karikaonan. Amen!

⁷ Uabata, utukapan nii uwa'atin isha'iz tuma, ipai'o nii pidannao tukapan, atii wunaou'u dakatainaouz uruu chipirari idi kapam. Ipai'o nii pidannao zaadan da'a'a imi'i baara'a itukapan dono uruu.

Na'apa'o nii mishizi! Amen!

⁸“Ógaru Alpha na'iki Omega,”^b Naobanai Tominkaru umanawunu'oraz kian padau'an, “Ógaru na'auzoz amazada toma-kao ua'ii, atii kai, na'iki karikaonanu'o nii ñona'an.”

Christ aidinan John ati

⁹Ógaru John unao inawuzu wamishidan idi Jesus kaimanaiman baokopa, watuudan nii ipai kasha'ora kida'oraz baiaapa-kao baokopa wazaamatinpan pu'u Tominkaru kazowautapa-kizi di'iti. Uruu idi'o õmuuda-kao paran ia'o wiizai Patmos ii, õkowaadapau-

^a **1:4 7 choochi:** mishidainao Jesus ati'o na'apa-karuz. ^b **1:8 Alpha na'iki Omega:** A-B-C kawanu'o atii Z di'iti. Mazan Greek ida'an, usakadinan Alpha di'iki, ukatokontin Omega di'iti. Tominkaru toma'oraz ipai aimaakan kida utoma-kao ua'ii, na'iki uruu katokonta'oraz ipai aimaakan kida.

zon idi Tominkaru Paradan, na'iki
õkakuwaapan idi Jesus dau'u.
¹⁰Naobanai kamoon dono'o, Tomin-
karu Doronaa kazowautan õgaru,
na'iki õabata diiwa'o parada-karu
na'apa kuwudii^c pootapa-kariwai
aran kawan kadakotinan õbarau
ikinapu.

11 Parada-karu kian, "Ipai
pusaada putukapanii kida,
udauna'an pudyuuda'a naazu 7
choochinao di'iti, di'ora'a donoi
kida di'ia'oraz ati, Ephesus, Smyrna,
Pergamum, Thyatira, Sardis, Phila-
delphia na'iki Laodicea ia'oraz."

12 Uruu dauna'an aka ötanawatina'akan naa ötukapa'azon kanom wuru'u kadakotina'oraz ö'ati, ötukapa 7 lamp saabatinapa-kizi kida toma-kariwai gold idi. 13 İbii'i ötukapa pidan kawanu'o, kaiwadapa'o dawuu za'aba'i'o kamicha kaawa'o atii ukidiba di'iti, na'iki zadawii kawanu'o toma-kao gold idi ukaiwadapaniaz padokori'i ida'an, didimai morokoda-kao kawan. 14 Uzowaud baraka, baraka na'apa kinaridi baraka'oraz kawan, na'iki uawun pururu'ukappan na'apa tikazi kawan. 15 Ukidiba wizi'i, na'apa tawuru kawanu'u chipirari tikazi wizi'idaniaz. Na'iki uparadan abata-kao na'apa tozowan shaoko-dappan kawan. 16 Uzaamatapan 7 wizinao padiwa'ora antanpu'o paka'u ida'a, na'iki marii dimana'o dya'utama'o udabaazi kida dimanainpan kodita'akan udako iki. Uawun baara kanadan, kanada

na'apa kamoo kanadan kawan, saki-tapa kamoo dono'oraz.

17 Ŏtukapan id'i naa uruu, Ŏwashatina'akan naa ōawun baara iki ukanaapu'u ukidiba dazaba'a ikoda tawuru'u mawaka'oraz naa. Upu'u mazan upishatan Ŏgaru padiwa'ora antanpu'o paka'u idi, ukian ō'ati, "Mana'a putaria'ana'a! Ŏgaru kiwiitapa'oraz na'iki dawu'i-ttiini'o, 18 na'iki karikaonanu'o nii ōkakupan. Ŏgaru mawakauzoz da'i, mazan aizii ōkakupan nii karikao-nan na'iki karikaonan. Kaina'a ūma'ozakan Ŏwazoota-kinaa nii mawaka-karu na'iki ūtaa-kinaa nii kakupa-karu mawakainao ati kapam. 19 Aizii pusaada'a naa ipai aimaaikan putukapanii kida, sha'apa'o ni'oraz kai na'iki diina'iti'i. 20 Ŏkainaabatan nii pu'ati wuru'u aona'oraz uaitapauzo-kao, wuru kida dawa'orazu'u: wuru'u 7 wizinao ūzaamatapaniaz ūdiwa'ora antan-pu'o ūka'u ida'a, na'iki wuru'u 7 lampanao saabatinapa-kizi kidaz toma-kariwaiz gold idi. Aizii wuru'u 7 wizinaouz, Angelnao wuru'u, ūnao wuru'u awunuutapa'o nii 7 choochinaouz, na'iki wuru'u 7 lamp saabatinapa-kizi kidaz, ūnao wuru'u 7 choochi kidaz."

Kaarita choochi ati'o Ephesus ia'oraz

2 ¹ Udauna'an ukian õ'ati,
“Pusaada pukaaritan Angel
ati wuru'u awunuutapa'oraz choo-
chi Ephesus ia'oraz:

c 1:10 Kuwudii: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'i.

“Dii wuru'u kuwaiz tawuru di'iki'ora'a, zaamatapa'oraz 7 wizinao, padiwa'ora antanpu'o paka'u ida'a, na'iki uruu chi'ika'anpa'oraz wunao bii ana'a 7 lampanao saabatinapakizi, toma-kariwaiz gold idi.

2 “Óaitapa ipai kanom unao sha'apaapanii. Óaitapa dadara ukaudinan na'iki utuuda ipai kasha'ora kida'o sha'apa'o u'ati, na'iki aona'o nii uaipan oiainao pidannao kakinaopan unao, na'iki óaitapa utiwaa-kidapanii mariidi-nauzonao apostle-tinpa'azoinao, utukapa'azon idi ikuwaa mishiin. Mazan aonaa umishidan īkakin-naori. 3 Óaitapa utuuda kasha'ora kida'oraz ubaiaapaniaz ödikin ii na'iki aonaa ukashadinan.

4 Mazan kaina'a ökowaada'azon u'ati aona'o önaudapan usha'apat-an. Aona'a naa umarainpan ögaru aizii, umarainpaузon kawan da'i ögaru kiwiin. 5 Udi'itapa na'apam umarainpan ögaru kiwiin. Aizii aona'a naa umarainpan ögaru na'apa. Ukau'an utanawatina'a naa u'oian ai, usha'apata kizi'i naa usha'apatauzonii kida da'i kiwiin. Mazan umatanawatinkan an u'oian ai özikadan nii wuru'u ulampan saabatinapa-kizi pawiizi iki.

6 “Mazan óaitapa kaina'a bau-da'apa aimaakan usha'apatanii kaimana'o, aonaa unaudapan Nicolaitannaod^d sha'apaapaniaz, ögaru aonaa önaudapan kapamazu.

7 “Puabatan an na'apam ökian, ukau'an puabata'a naa na'apam Doronai kian choochinao ati! Kanom ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o, ötaapadan nii unikan wuru aka'a paoribai taa'oraz kakupa-kinai, Tominkaru di'ia'oraz.”

Kaarita choochi ati'o

Smyrna ia'oraz

8 Udauna'an ukian ö'ati, “Pusaada pukaaritan Angel ati wuru'u awunuutapa'oraz choochi Smyrna ii:

“Dii wuru'u kuwaiz tawuru'u kiwiitapa'oraz na'iki dawu'i-tiini'oraz di'iki'o, uruu mawaka'oraz na'iki kakuda'oraz powaa iti koshan.

9 “Óaitapa pataka'utinainao unao, aonaa ukasha'apauzin, mazan unao kapuraatanu'o uدوروناا ii! Óaitapa oiaiman kida wunao kabootan paparad-an u'ati'i taapinpa'azoinaouz Jewnao nii, aonaa Jewnao mani īdyau. īnao baokopa Satan di'iti'o īzaamatinpan. 10 Mana'a pa'i utaria'a naa aimaakan kida ai maonapa'o ni'oraz naa ubaiaapan. Uabata! Satan tiwaa-kidapan nii unao, utaraa-kidan ida'an ubii iki pidannao, na'iki ubaiainpan nii 10 kamoo. Pakawan pa'i umishida ögaru, atii uzowia'azoo-kao di'iti ödikin ii, na'iki ötaan nii kakupa-kinai uwiniipa nii.

^d 2:6 Nicolaitanno: sha'apaapauzonao pana'antanpu'o aimaakan Tominkaru Paradan ai.

11 “Puabatan an na'apam ökian, ukau'an puabata'a naa na'apam Doronai kian choochinao ati! Kanom ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o, aona'o nii ubaiaapan wuru'u itamau-tanuz mawaka-karu.”

***Kaarita choochi ati'o
Pergamum ia'oraz***

12 Udauna'an ukian õ'ati, “Pusaada pukaaritan Angel ati, wuru'u awunuutapa'oraz choochi Pergamum ii:

“Dii wuru'u kuwaiz tawuru di'iki'ora'a taapa'oraz marii dimana'o, dya'utama'oraz udabaazi kida dimanainpan.

13 Õaitapanii wuru'u unao mashaapa-kiziz, na'ia'o Satan naobanai-tinpan. Upu'u pakawan unao da'anpan õgaru na'iki aonaa umarina'atan umishidan õgaru, atii tawuru dono'o Antipas kakuwaapatinauzon dono õdau'u na'iki aonaa umarina'atan pamishidan õgaru, atii uzowiauzo-kao na'ii Satan naobanai-tinapa-kizi ii.

14 “Mazan kaina'a masakauda'u aimaakan aonaa õnaudapan usha'apaten: kaina'a pabi'i kida pidannao unao bii'i da'anpainao Balaam kakinori; uruu dyuuda'oraz Balak sha'apata-kidan oia'o kida Israelitenao ati, ïnikan ida'an wanyukunui kida taa-kariwaiz

ba'oran tominkarunao ati, na'iki udyuudan ida'an ïkiaapaa-kan madoronaa-daun kapam.

15 Na'apa kapam kaina'a pabi'i kida pidannao ubii'i da'anpainao Nicolaitannaو kakinaori.

16 Aizii, utanawatina'a naa u'oian ai, mazan umatanawatinkan an, kadimana'o ni'i naa õwa'atin u'ida'ati, õmizaa-taaka'an an wunao tuma'a matanawatin-kainaouz. Õmizaa-taakan nii wuru ida'ana'a, marii dya'utama'oraz udabaazi dimanainpan, kodita'oraz õdako iki.

17 “Puabatan an na'apam ökian, ukau'an puabata'a naa na'apam Doronai kian choochinao ati! Kanom ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o, õtaan nii u'ati diza-kariwaiz manna.^e Õtaan nii kapam ipai ïkawana'ati baraka'o kuba, na'a'o nii upaawa'a pa'ina'o uuai saadinpan. Aona'o nii ba'oran pidan aitapanuz, soo wuru'u zaamata'o ni'oraz pa'an aitapazu.”

***Kaarita choochi ati'o
Thyatira ia'oraz***

18 Udauna'an ukian õ'ati, “Pusaada pukaaritan Angel ati, wuru'u awunuutapa'oraz choochi Thyatira ii:

“Dii wuru'u kuwaiz Tominkaru Dani di'iki'o, uruu tawuru'u

^e **2:17 diza-kariwaiz manna:** uruu kotua'oraz Tominkaru tauzon papaa-kinaa nii papidanannaو, ikoditan dono'oraz Egypte iki.

pururu'ukappa'oraz uawun tikazi kawan, na'iki wizi'il'oraz ukidiba chipirari wizi'ii-kariwai kawan. ¹⁹Öaitapa ipai kanom usha'apaapanii. Öaitapa pakawan utaapan umarain-paakan, umishidan õgaru, ukamunan-kidaakan u'atiaaka na'iki utuuda kasha'ora kida'o ubaiaapanii. Öaitapa powa'a zii usha'apatan kaimana'o kiwiita-pa'o ai.

²⁰"Mazan kaina'a ökowaa-d'azon aimakan u'ati aona'o önaudapan usha'apaapan: utaapada zii wuru'u zun Jezebel kakinaopan unao. Oroo, mariidapa'oraz pakowaa-dapan Tominkaru paradan öpidanannao ati. Okakinaopan öpoitorunao pana'iti'o karikaonan, odyuudan ida'an ikiapaakan madoronaa-daun, na'iki ñikan wanyukunui taa-kariwaiz ba'oran tomin-karunao ati. ²¹Ödyuudauzoni'i naa otanawatinan pa'oian ai, kotua'iki özaudapan, mazan aonaa omuuda'azon pakaduz.

²²"Ukau'an, ökarinaadan nii oroo tuukii pabedin paawa'a, na'iki wuru'u ba'orantapai-naouz odau'u, öbaiaapa-kidan nii ï'ati kaziwa'o tuukii, mazan ïmarina'atan an ipai wuru'u oii kida'oraz pasha'apaapan otuma, aona'o nii ïbaiaapan-nuzu. ²³Özowian nii kapam ipai da'anpainao okakinaori kida, pidannao aitapa kizi ipai choochi kida kawana'ati õgaru

wuru'u aitapa'oraz ipai pidan-nao nyukunuu na'iki ïdi'itinpan. Öpataka'utan nii ipai pidan-nao wuru kida kawana'ati'i, oii kida'oraz ïsha'apatan.

²⁴"Mazan kaina'a ba'oran pidannao Thyatira ii, aonaa ïda'anpan wuru'u oia'oraz kakinaorii, uruu wuru'u aitapa-kida-kariwaiz pabi'i kida'o pidannao ati, ïdakotaniaz Satan kakinaori kida nii. Õkian u'ati, aona'o nii õtaan ba'o-ran kakinaorii u'ati, ²⁵mazan dadara'a naa pa'i uzaamatinapa umishidan di'iti atii õkaawan.

²⁶"Konom ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o, na'iki taaa-pa'o ödyuudanii usha'apatan atii amazada tokon di'iti, õtaan nii u'ati ma'ozaka-karu ukazowautapa-kinaa nii ipai amazada kawana'ati. ²⁷Na'iki ukazowautapan nii ïdyau, ipai pama'ozakan ida'an, ukaraabi'ian ïdyau na'apa aimakan toma-kariwai kubai idi'o karaabi'ii-kao kawan duuza'u, na'apa öDaru taan kawan öma'ozakan ökazowautapa-kinaa nii. ²⁸Na'iki õtaan nii u'ati wizi chaapi'iki'oraz utukapauzo-kao.

²⁹"Puabatan an na'apam ökian, ukau'an puabata'a naa na'apam Doronai kian choochinao ati!"

*Kaarita choochi at'i'o
Sardis ia'oraz*

3 ¹Udauna'an ukian ö'ati,
"Pusaada pukaaritan Angel

ati wuru'u awunuutapa'oraz choochi Sardis ii:

“Dii wuru'u kuwaiz tawuru di'iki'ora'a kazowautapa'oraz 7 doronainao Tominkaru kanaapu iainaouz, na'iki zaamatapa'oraz 7 wizinao paka'u ida'a.

“Óaitapa ipai kanom usha'a-paapanii. Óaitapa kakupa'o kawanu'o utukapa-kao padamata, umawakan pu'a'a naa. ²Ukau'an upokoda'a naa, na'iki uma'ozakada'a naa wuru'u kaina'a sodi'oraz zii u'ida'a umawakan aia'a naa manawun. Usha'apanum kau'an óaitapa usha'apatan-nii kidaz aona'o zii uturuan õTominkarun ati. ³Unyukunuitapa ukau'an na'apam da'i utominapa-kidauzo-kao uabatauzoniaz dau'u. Uizo'atizu, na'iki utanawatina'a naa u'oian ai. Umapokodakan an, òwa'atin nii u'ida'ati koidimiki kawan, na'iki aona'o nii uaitapan na'a-painim nii õkaawan. ⁴Mazan kaina'a masakauda'u pidannao ubii'i Sardis ii aona'o ïkaniriban pakamichan. Ïchi'ikapan nii õtuma, ïkaiwadan nii baraka'o kamicha, usha'apanum kau'an kaiman ìmashaapan uaiapa-kao kawana'ati. ⁵Konom ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o, kaiwada-kida-kao nii u'ati baraka'o kamicha, na'iki aona'o nii õmainaabatan u'uu wuru di'iki'i

kakupa-karu kaaritannaaz;^f õkowaadan nii õDaru na'iki Angelao kanaapu'u, uruu õda'anpiki.

⁶“Puabatan an na'apam õkian, ukau'an puabata'a naa na'apam Doronai kian choochinao ati!”

*Kaarita choochi ati'o
Philadelphia ia'oraz*

⁷Udauna'an ukian õ'ati, “Pusaada pukaaritan Angel atti wuru'u awunuutapa'oraz choochi Philadelphia ii:

“Dii wuru'u kuwaiz tawuru di'iki'ora'a kaimana'oraz na'iki mishi'oraz ukuwaa. Uruu wuru'u zaamatapa'oraz David keyan. Na'apainim uda'atan an paniynom, aonaa turuu pidan taratan; na'iki utaratan dono paniynom, aonaa turuu pidan da'atanuzu.

⁸“Óaitapa ipai kanom usha'a-paapanii. Utukapa! Kaina'a õmuudan ukanaapu'u da'atin-pa'o paniynom, aona'o turuu pidan taratan. Óaitapa kaina'a masakauda'u uma'ozakan na'iki upu'u zii mazan utapan õkakinaori na'iki aonaa umarina'atan õgaru. ⁹Na'iki utukapa, wunaou'u zaamatinpaininaouz Satan di'iti, ïnao mariidinauzonao, taapinpa'azoinaouz kapam Jewnao nii, aonaa Jewnao mani ïdyau. Õdapadan

^f 3:5 *kakupa-karu kaaritanna*: Tominkaru pidannao uu saada-kizinao, ìmashaapan nii Tominkaru tuma karikaonan.

nii ū̄daun u'ida'ati ū̄dawuka kizi u'ati ukanaapu ikinapu ukidiba dazaba'a, na'iki ū̄aitapan nii ū̄marainpan unao. ¹⁰ Utaapan idi ū̄kakinaori, utuudan ida'an ipai kasha'ora kida'o ubaiaapaniaz, ū̄kazannaatan nii unao kichana'-iki-kii kida'o ai, kaawa'azo'oraz naa imi'i baara ati tiwaa-kida-pa'azo'oraz naa ipai pidannao da'a'a imi'i baara'a.

¹¹ “Kadimana'o ni'i naa ū̄wa'a-tin. Dadara pa'l uzaamatapa kaina'a'oraz u'ida'a, aonaa utaapada'ana'a pidan koidapan u'ai wuru'u uwinipaz ū̄taa'a-zooniaz. ¹² Kanom ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o ū̄toman nii uruu na'apa ma'ozaka'o tooro kadishitapa'oraz Tominkaru Dapu ia'oraz kawan, aona'o nii na'apainim ukoditan unazo iki. Ōsaadan nii umuna'a ū̄Tominkarun uu, na'iki donoi ū̄Tominkarun idiwauz uu, wuru'u pa'ina'oraz Jerusalem, wa'ati'o ni'oraz aokazi iki ū̄Tominkarun di'iki. Ōsaadan nii kapam umuna'a pa'ina'oraz ū̄uu.

¹³ “Puabatan an na'apam ū̄kian, ukau'an puabata'a naa na'apam Doronai kian choochinao ati!”

*Kaarita choochi ati'o
Laodicea ia'oraz*

¹⁴ Udauna'an ukian ū̄ati,
“Pusaada pukaaritan Angel ati

wuru'u awunuutapa'oraz choochi Laodicea ii:

“Dii wuru'u kuwaiz Amen^g di'iki'oraz, uruu kaimana'o pidan, mishi'o ukuwaa Tominkaru daua'o, uruu ida'ana'o Tominkaru toman ipai aimakan.

¹⁵ “Ōaitapa ipai kanom usha'apaapanii. Ōaitapa aonaa uwadidin oo uwiichan. Ōaipan unao baulda'apa'o ida'a oo ba'oran di'ii mani padamata! ¹⁶ Mazan uwiichan idi masakauda'u sodi karikanan, na'iki aonaa uwadidin oo uwiichan, ū̄porikadan nii unao ū̄dako nazo iki. ¹⁷ Usha'apanum kau'an ukian, ‘Ôgaru kasha'apauzi'o manawun, ipai kanom ū̄aipanii kaina'a ū̄'ida'a, aona'a naa kanom ū̄aipan powa'a.’ Mazan aonaa uaitapan unao pataka'utinainao na'iki aonaa aimakan nii u'ida'a, unao masha'apauzi'o, ishaawun na'iki makamichanu'o. ¹⁸ Ōkakinaotan unao ukau'an, utorii gold ū̄'ai kaimana'oraz naa usaabaa-kao tikazi idi, ukasha'apauz kizi. UTORII kapam baraka'o kamicha ukamichan nii, udiza kizi wuru'u kakiba'azonna'oraz umakamichanun. Utorii kapam kasarai uzichii-kinaa nii uawun kida utukapa kizi kaiman.

¹⁹ “Ipai ū̄kakinaotan na'iki ū̄pataka'utan ū̄marainapaniinao.

^g 3:14 Amen: Jesus dakotan paugaru ‘Amen’ nii.

Jesus dau-daupan paniinom (3:20)

Õaipan idi ñizo'atín õparadan pa'an, ukau'an mishi'i naa pa'lí umarina'ata u'oian. ²⁰Dii õgaru'u, õkadishitapan panii-nom ida'a, õdau-daupanuz; na'ia'oram pidan abatan an õparadan na'iki da'ata'o panii-nom, õmorotan nii u'idi'iti na'iki õaroopan nii utuma.

²¹"Kanom ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o, õtaapadan nii usakanatan õtuma õtaba ida'a, na'apa õwazootan kawan oia'o na'iki õsakanatan kawan õDaru

tuma utaba di'ii.

22"Puabatan an na'apam õkian, ukau'an puabata'a naa na'apam Doronai kian choochi-nao ati!"

**Taain-karu Tominkaru ati
aokazi ii aida-kida-kao**

4 ¹Uruu dauna'an õtukapa aokazi ii paniinom da'atin-pa'o! Na'iki õabatan tawuru'u kiwiini'oraz uparadauzon da'i õ'ati, diiwa'o kuwudii aran kawanu'oraz da'i uparadan. Ukian, "Puwa'ati da'ati'i, õaida kizi pu'ati kanoma'o nii sha'apa diina'iti'i." ²Sariapa Tominkaru Doronaa kazowautan õgaru. Õtukapa aokazi ii umanawunu'oraz manawun tabai, ^h kaina'a pidan sakanatapan upaawa'a! ⁱ ³Pidan sakanatapa'oraz upaawa'a aidin-pan kanada na'apa jasper na'iki carnelian kawan, na'iki kaina'a kiwari'i^j awauta uwautapan wuru'u umanawunu'oraz manawun tabai, na'apa uaidinpan emerald kawan. ^k

⁴Kaina'a ba'orainao, ²⁴ manawun kida'o tabainao, awauta ñawautapan wuru'u bauda'apa'oraz umanawunu'oraz manawun tabai. Na'iki wuru ida'a'a umanawun kida'oraz tabainao, kaina'a ²⁴ kazowautapainao^l sakanatapan,

h 4:2 *umanawunu'oraz manawun tabai*: Tominkaru taba wuru'u, udakota-kao 'throne' kii English ida'an. **i** 4:2 Wuru'u pidan sakanatapa'oraz umanawunu'oraz manawun tabai ida'a, uruu Tominkaru. Putukapa verse 11. **j** 4:3 *kiwari'i*: oo kuwiari'i; English ida'an udakota-kao rainbow. **k** 4:3 *jasper, carnelian na'iki emerald*: kawinipinaa kida'o kuba, kanuunu'o, mazan wuza'o oo ko'ori'o kapam. **l** 4:4 *kazowautapainao*: umanawuniinao, foomaannao kawanu'o.

īkaiwadapanii baraka'o kamicha kida, na'iki king kowam kida, gold id'i'o utoma-kao. ⁵Na'iki umanawunu'oraz manawun tabai di'iki, toroanaru turuinian na'iki kan-kan-kia'o. Na'iki umanawunu'oraz manawun tabai kanaapu'u ⁷ lamp kida maodapan. īnao wuru'u ⁷ doronainao Tominkaru di'ikiinaouz. ⁶Na'a kapam umanawunu'oraz manawun tabai kanaapu'u, paran kawanu'o, ikoda glass taidada, na'iki kanuunu'o crystal^m kawan.

Na'iki awauta wuru'u umanawunu'oraz manawun tabai daba'a antanapu kida, kaina'a ⁴ kakupa'o aimakannao kida, kaina'a īawun pananaa an kida, īkanaapu ikinapu na'iki ībarau ikinapu. ⁷Bauda'apa aimakan aidinpan na'apa lionⁿ kawan; ba'oran aidinpan na'apa tapi'iza kazoti kawan; ba'oran aidinpan pidan awun baara kawanu'o uawun baara; na'iki ba'oran aidinpan na'apa udaru'o kokoi zuutapa'o kawan. ⁸Ipai wuru'u ⁴ kakupa'oraz aimakan kida, kaina'a ⁶ īkutuba kida, ipai īkutuba ida'a kaina'a īawun kida upaawa iki na'iki uwaranu iki kida. Ipai kamoo na'iki maruta'o karikaonan īkunuitinauzon kaikapa'a:
 “Kaimana'o, kaimana'o,
 kaimana'o
 Naobanai Tominkaru
 umanawunu'oraz,

uruu na'auzoz amazada toma-
 kao ua'ii,
 atii kai, na'iki karikaonanu'o
 nii una'an.”

⁹Na'apainim ⁴ kakupa'oraz aimakannao kunuuuan kunui kida, īkonaukii-kidan, na'iki īkowaadan pataapan uruu umanawunu'o nii. Na'iki kaiman īkian wuru ati'i Sakanatapa'oraz umanawunu'oraz manawun tabai ida'a, uruu wuru'u kakupa'oraz karikaonan na'iki karikaonan. ¹⁰Uruu dono wuru'u ²⁴ kazowautapainaouz, ipai īwashatinan wuru kanaapu'a'a sakanatapa'oraz umanawunu'oraz manawun tabai ida'a, īmanawuntapan uruu kakupa'oraz karikaonan na'iki karikaonan. Ipa ītaan pakowam king kowam kaduz kida wuru kanaapu ati'i, umanawunu'oraz manawun tabai. īkunuuuan naa kaikapa'a:

¹¹“WaNaobanaa Tominkaru!
 Soo pugaru konaunama'o,
 umanawunu'o,
 na'iki ma'ozaka'o
 karikaonan,
 usha'apanum kau'an
 putomanii
 ipai aimakan.
 Puaipan ati'o ītominan na'iki
 īkakupan.”

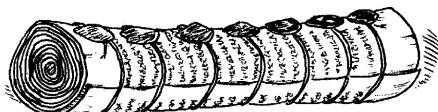
Kaznizo-dani^o zaamatan scroll^p Tominkaru di'iki.

5 ¹Uruu dauna'an ūtukapa wuru'u Sakanatapa'o-

^m 4:6 crystal: kawinipina'o kuba, kanuunu'o.

^o 5:1 Kaznizo-dani: Putukapa John 1:29 ida'a. ⁿ 4:7 lion: udaru'o baudokoru. ^p 5:1 scroll: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

raz umanawunu'oraz manawun tabai ida'a, uzaamatapan scroll padiwa'ora antanpu'o paka'u idi. Ipai saada-kariwai kida kaina'a ubarau an na'iki unazo ikinapu, na'iki kaina'a 7 usakibadapa-kinao kida umuna'an. ²Na'iki ōtukapa umanawunu'o Angel, na'iki ūabata ukian diiwa'o ida'an. "Kanom kaimana'o manawun, turua'o uso'otan wuru'u scroll sakibadapa-kinao kidaz, na'iki uda'atanuzu?" ³Mazan aonaa bauda'apa aokazi iki'o, oo imi'i baara iki'o, oo imi'i waranu iki'o turuan pada'atan scroll, oo tukapan unazo ia'o. ⁴Uru'u naa ūzaadan tuukii, usha'apanum kau'an aonaa kanom ikoda-kao kaimana'o nii turua'o uda'atan scroll, oo utukapan unazo ia'o saada-kariwaiz.

sakibadapa-kariwai zii (5:4)

⁵Upu'u bauda'apa kazowautapainao bii iki'o kian ū'ati, "Mana'a puzaada'ana'a. Putukapa! Wuru'u dakota-kariwaiz umanawunu'o Lion nii, Judah takaan-daunuz, na'iki uruu kapam David takaan-daun, uruu wazoota'oraz oia'o, na'iki turuu uso'otan 7 sakibadapa-kariwai scroll di'iki, na'iki uda'atanuzu."

⁶Udauna'an ōtukapa Kaznizo-dani kadishitapan maonapa

umanawunu'oraz manawun tabai dazaba'a wunao sakodaitapaniaz 4 kakupa'o aimaakannao, na'iki kazowautapainao. Wuru'u Kaznizo-daniz zowiauzo-kariwai kawanu'o uaidinpan. Kaina'a 7 u'ozoo kida na'iki 7 uwun kida. Īnao tawuru'u 7 doronainao Tominkaru di'ikinaouz, dyuudauzo-kariwainaouz ipai amazada kawana'ati da'ati'i imi'i baara ati. ⁷Kaznizo-dani makon uzaamatapan scroll Sakanapa'o umanawunu'oraz manawun tabai ida'a'o di'iki, udiwa'ora antanpu'o uka'u di'iki.

⁸Uzaamatapan dauna'ana'a naazu uru'u naa wuru'u 4 kakupa'oraz aimaakannao na'iki 24 kazowautapainao, ipai ūwashatinan wuru kanaapu iti'i Kaznizo-daniz. Ipai ūzaamatapan shamoro^q kida na'iki boon kida gold id'i'o utoma-kao paida'o shanaribai idi, uruu wuru'u Tominkaru pidanannaao toriinpan kidaz. ⁹Udauna'an ūkunuuuan pa'in'a'o kunui:

"Pugaru kaimana'o,
puturuuda mishi
puzaamatapan scroll,
na'iki puso'otan
usakibadapa-kinao kida.
Usha'apanum kau'an pugaru
zowiauzo-kariwai.
Pumawakan ida'an,
pukazannaatan pidannao
Tominkaru ati
ipai amazada kida di'iki,
ipai wiizai kida di'iki,
ipai bakadun kida ūparadan,

^q 5:8 *shamoro*: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

na'iki ipai pana'a kida'o
pidannao.

Aizii ipai ūtaainan Tominkaru
ati.

10 Putoman ūdyau Faadaanaao
nii pa'idiwaru,
taainainao nii Tominkaru
ati.

Na'iki ūnaou'u nii kazowautapa
da'a'a imi'i baara'a."

11 Uruu dauna'an koshan
ōawunuupan, ūtukapa angelnao,
iriba'o manawun ūdyau aonaa
ūita-kao kawana'ati, awauta
ūkadishitapan ūzikonuitapan
wuru'u umanawunu'oraz tabai, 4
kakupa'oraz aimaaakkanno na'iki
wuru'u 24 kazowautapainao kidaz.
12 Na'iki ūabata angelnao kunui-
pan naa diiwa'o ida'an. Kaikapa'a
ikunuunu'u:

"Wuru'u Kaznizo-dani
zowiauzo-kariwaiz,
kaimana'o uruu.

Marii kizi mishi ukonaukii-
kida-kao umanawunun idi,
ukasha'apauzin idi,
uitapaaban idi, uma'ozakan
idi, ukamarainapanun idi,
ukanadan idi,
na'iki turuu kizi kaiman
kii-karu u'ati."

13 Uruu dauna'an aka ūabat-
tan ipai aimaaakan kida kunuipan,
aokazi ia'o, imi'i baara'a'o, imi'i
waranu ia'o na'iki paran baoko ia'o,
na'iki ipai aimaaakkanno mashaapai-

nao ipai amazada kawana'ati. Ipai
ūkunuipan kaikapa'a:

"Wuru ati'i Sakanatapa'oraz
umanawunu'oraz
manawun tabai ida'a,
na'iki wuru ati'i
Kaznizo-daniz.

Marii kizi turuu kaiman kii-karu
i'ati, na'iki ūmarainapa-kao.

Marii kizi kakuwaapa-karu
ūmanawunun na'iki
īma'ozakan dau'u,
karikaonan na'iki
karikaonan."

14 Wuru'u 4 kakupa'oraz aimaa-
kanno kian "Amen!" Uru'u naa
kazowautapainao washatina'akan
naa paawun baara ukinapu imi'i
baara iti, ūtaainan naa Tominkaru
ati na'iki Kaznizo-dani ati.

Kaznizo-dani so'otan sakibadapa- kariwai kida scroll di'iki

6 ¹ Ōawunuutapan pu'u Kaznizo-
dani so'otan kiwiitapa'o
scroll^r sakibadapa-kinao. Ūabata
bauda'apa, 4 kakupa'o aimaaakan-
nao bii iki, parada-karu turuinan
diiwa toroanaru kawan. Ukian,
"Da'ati'i!" ² Ōawunuupa'akan, na'ii
ūtukapa baraka'o kawaro. Kaina'a
zaidapa'o ubarau'u, kabairi'o, na'iki
ūtukapa kowamai taa-kao u'ati, king
kowam kaduz idi. Uruu umakon naa
umizaataakapaanan, ipai uzowian
mizaataakapainao patuma, ipai
utarubanao kaakinpan u'ati, uruu

^r **6:1 scroll:** kaarita katoridau'u upapidapa-kao oo soolaa-kariwai madai kaiwauzo-
kariwai saadapa-kizai nii. Panaadon da'i kaina'a usakibadapa-kinao kida, panaadon
da'i bauda'apa oo iriba umuna an kida, maabaiba kawanu'o usakadan idi.

ukau'an ma'ozaka'o nii manawun ū'ai.

³Uruu dauna'an Kaznizo-dani so'otan 2nd sakibadapa-kariwai scroll di'iki. Ōabata koshan ba'oran kakupa'o aimakannao bii iki'o kian, "Da'ati'i!" ⁴Ba'oran kawaro aidina'akan, wuza'o pa'an. Kaina'a zaidapa'o ubarau'u, taa-kao ma'ozaka-kinai u'ati, umizaataaka-kida-kinaa nii imi'i baara'a pidannao pa'atiaaka, na'apa'o ida'an kizi ūmawakan. Uruu idi udaru'o marii taa-kao u'ati, mizaataaka-kinai marii, dya'utama'o udabaazi kida dimanainpan.

⁵Udauna'an Kaznizo-dani so'otan 3rd sakibadapa-kariwai scroll di'iki. Ōabata koshan ba'oran kakupa'o aimakannao bii iki'o kian, "Da'ati'i!" Ōawunuupan, na'ii ūtukapa podidi'o kawaro. Kaina'a zaidapa'o ubarau'u, uzaamatapa dya'utam kimisha'o aitaaribanaa paka'u ida'a. ⁶Na'iki ōabata parada-karu wunao bii iki'o kawanu'u ⁴kakupa'o aimakannao. Kaikapa'a kii-karu'u: "Bauda'apa'o kamoo pidan kaudinan winipinaa ida'an turuu utorian soo bauda'apa kilogram poroom, oo turuu utorian soo idikinauda'u kilogram barley. Mazan aonaa pa'l pudokooda'ana'a olive oil na'iki wine winipinaa."^s

⁷Udauna'an Kaznizo-dani so'otan 4th sakibadapa-kariwai scroll di'iki. Ōabata koshan ba'oran kakupa'o aimakannao bii iki'o kian, "Da'ati'i!" ⁸Ōawunuupan, na'ii ūtukapa kidai'o kawaro. Kaina'a

zaidapa'o ubarau'u, u'uu Mawaka-karu, na'iki kaina'a Mawakainao Wiizi da'anpan uruu. Ipa ūnao ati ma'ozaka-karu taa-kao ūzowii-kinnaa nii 1/4 pidannao da'a'a imi'i baara'a. Wuru kida idi'o nii pidannao mawakanu'u: mizaataaka-karu idi, zamazi-karu idi, karinaa-karu bakadun kida rinai idi, na'iki kichana'iki-kii kida'o aimakannao zowian nii ūdyau.

⁹Udauna'an Kaznizo-dani so'otan 5th sakibadapa-kariwai scroll di'iki, na'ii ūtukapa altar dazaba'a, pidannao doronaa kida, zowiauzo-kariwainaouz ūmishidan idi manawun Tominkaru Paradan na'iki ūmamashaada'azookan idi pakakuwaapan udau'u. ¹⁰Diiwa'o ida'an ūkian, "Umanawunu'o Nao-banai, kaimana'o na'iki mishi'o! Mana'a naa puzaudapa'ana'a powa'a! Kai'i naa pupataka'uta wunaou'u imi'i baara ainaouz zowiauzonaouz waunao, pukaunaata'a naa waunao." ¹¹Uruu dauna'an ipai ūkawana'ati baraka za'aba'i kida'o kamicha taa-kao ū'ati. Udauna'an ūdyuuda-kao ūsookapa'anan masakauda'u, atii ba'oran mishi-dainao, kaudinainaouz Jesus ati, zowii-kao na'apa ūnao zowii-kao kawan, ūaita-kao kawana'ati.

¹²Uruu dauna'an ūtukapa Kaznizo-dani so'otan 6th sakibadapa-kariwai scroll di'iki. Na'iki ūtukapa imi'i nakainan ma'ozaka'o ida'an, na'iki kamoo marutan podidi'o kamicha kawan, na'iki kauzu

Rev

^s 6:6 Zamazi dono, kawinipinaa wanyukunui sellii-kao.

tukapa-kao wuza na'apa izai kawan. ¹³Wiizi kida waotan imi'i baara ati na'apa ma'ozaka'o awaru waotakidan kawan pa'ishizo'o akai kida pakadunaa di'iki. ¹⁴Aokazi papidinan na'apa scroll kawan, na'iki umainaabatinan. Midukuo kida na'iki imi'i baara paran ii kida'o, ipai'o nii ūzikada-kao pawiizi iki kida.

¹⁵Uruu idi ipai kingnao da'a'a imi'i baara'a, ipai kazowautapainao na'iki ipai soldyaanao zowaunaa-nao, na'iki kapuraataniinao na'iki ma'ozakainao na'iki ipai poitoruiniao na'iki aonaa poitoruiniao mani, ipai'o nii ūdizinan udaru'o kuba uun nazo ii kida na'iki kuba tuu'uz kida oroda an midukuo ii. ¹⁶Diiwa'o ida'an ūkian midukuo kida na'iki kuba kida ati, "Uwaota wa'ida'ati udiza kizi waunao Sakanatapa'o umanawunu'oraz manawun tabai ida'a'o ai, na'iki Kaznizo-dani pataka'utan ai waunao. ¹⁷Uruu kichana'iki-kii kida'o pataka'utin-karu kamoo kaawan naa wuru'u: kanoma'o nii tuudazu?"

144,000 Israelitenao kainaabata-kao Tominkaru ati

7 ¹Uruu dauna'an ūtukapa ⁴ angelnao kadishitapan ⁴ imi'i baara shakaru kida di'ii, ūzaamata-paan awaru kida, aonaa kizi awaru nii imi'i baara'a oo paran ii oo atamun baawu an. ²Udauna'an ūtukapa ba'oran angel wa'atin waoko iki, una'akapa kakupa'o Tominkaru kainaariba. Uparadan diiwa'o ida'an wunao ati'i ⁴ angelnaouz,

utaan ma'ozaka-karu ū'ati, ūpata-ka'uu-kinaa nii imi'i baara na'iki paran. ³Angel kian ū'ati, "Aonaa zii ukaziwa'ana'a imi'i baara, paran oo atamun kida atii wakainaabatan dauna'an zii waTominkarun pidanannao, ūtawu kida ida'a."

⁴Aizii wuru'u Tominkaru pidanannao kainaabata-kari-wainaouz pataawu kida ida'a kowaada-kao ū'ati ūriban 144,000. ūnao wuru'u 12 Israel takaandaunnao tonaazinaa bii iki'oraz ūzaamata-kao. ⁵⁻⁸12,000 zaamata-kao bauda'apa'o tonaazinaa kida di'iki, wunao kida di'iki'i: Judah, Reuben, Gad, Asher, Naphtali, Manasseh, Simeon, Levi, Issachar, Zebulun, Joseph, na'iki Benjamin di'iki.

Iriba'o pidannao baokopatinpan

⁹Uruu dauna'an ūtukapa iriba'o manawun pidannao bao-kopatinpan aona'o turuu ūaita-kao! Kaawainaouz na'ati wa'atin ipai bakadun wiizai kida di'iki, na'iki ipai bakadun ūdokozu-daunnao tonaazinaa kida di'iki, na'iki ipai bakadun ūmada kida di'iki, na'iki ipai bakadun ūparadan kida di'iki. Na'a ūkadishitapan umanawunu'oraz manawun tabai na'iki Kaznizo-dani kanaapu'u. ūkaiwadapa dawuu za'aba'i kida'o kamicha baraka'o, na'iki ūzaamatapa pokoridi anaba kawan kida'o paka'u kida ida'a. ¹⁰Diiwa'o ida'an ūkian,

"Pugaru waTominkarun na'iki Kaznizo-dani kazannaata'oraz waunao.

Pugaru sakanatapa'oraz
umanawunu'o manawun
tabai ida'a."

11 Ipa'i daunuuda'u angelnao kadishitan, awauta ūzikonuitapan wuru'u umanawunu'oraz manawun tabai, ipai kazowautapainao, na'iki 4 kakupa'o aimakannao. Uruu dauna'an ipai ūwashatinan, ūawun baara kida apowa iti wuru kanaapu ati'i umanawunu'oraz manawun tabai, na'iki ūtaainan naa Tominkaru ati.

12 Ūkian,

"Amen!"

Marii kizi Tominkaru
konaukii-kida-kao
umanawunun idi,
na'iki uaitapaaban idi,
na'iki ukaimanan idi;
marii kizi umarainapa-kao
unaobanain idi,
na'iki uma'ozakan idi
karikaonan na'iki
karikaonan! Amen!"

13 Udauna'an bauda'apa kazowautapainao bii iki'o pishaan ūgaru. Ukian, "Kanom kaduznao wuru'u pidannaouz kaiwadapainaouz baraka'o kamicha za'aba'i kida? Na'iki'oram ūwa'atin?"

14 "Ōnaobanaa, aonaa ūaitapan, soo pugaru pa'an aitapa," ūkian u'ati.

Uruu dauna'an ukian ū'ati, "Ipa'i wunaou'u dobatainaou'u naa kichana'iki-kii kida'o aimakan kida baiaapa-kariwai. Ipa'i ora'a naa ūchikaan pakamichan za'a-

ba'i kida baraka, Kaznizo-dani izain idi.

15 "Uruu idi ūkadishitan Tominkaru taba kanaapu'u kaudinainao nii u'ati uwiiizi ii ipai kamoo na'iki maruta'o; na'iki wuru'u Sakanatapa'oraz umanawunu'o manawun tabai ida'a una'auzon ni'i naa ūtuma utaapan ūdyau. **16** Aonaa na'apainim nii ūzamazizion oo ūmaaradakon, aonaa na'apainim nii ūbaiaapan kamoo wiichan powa'a, **17** Usha'apanum kau'an, Kaznizo-dani mashaapa'oraz maonapa umanawunu'oraz manawun tabai dazaba'a, utaapan nii ūdyau na'apa kaznizo taapakao kawan, una'akan nii ūdyau nunudapa'o wunu di'iti, taa'oraz kakupa-kinai. Na'iki Tominkaru inoan nii kapam ūawun uu kida ipai ūawun iki."

*Kaznizo-dani so'otan 7th
sakibadapa-kariwai scroll^t di'iki*

8 **1** Kaznizo-dani so'otan dono wuru'u 7th sakibadapa-kariwai scroll di'iki, sariapa amazada mashaadina'akan masha aokazi ii, ikoda mani pazikon an hour. **2** Udauna'an ūtukapa 7 angelnao kadishitapan na'a Tominkaru kanaapu'u, na'iki taa-kao ūkawana'ati, bauda'apa kida kuwudii. **3** Ba'oran angel kaawan ukadishitan maonapa altar dazaba'a, uzaamatapanii shanaribai kinnaa gold idi'o utoma-kao. Diri'i kaduunu'o

Rev

^t **8:1 scroll:** kaarita katoridau'u upapidapa-kao oo soolaa-kariwai madai kaiwauzo-kariwai saadapa-kizai nii. Panaadon da'i kaina'a usakibadapa-kinao kida, panaadon da'i bauda'apa oo iriba umuna an kida, maabaiba kawanu'o usakadan idi.

aimaakan kida taa-kao shanaribai nii u'ati, ukawaodan nii Tominkaru ati upidanannao toriinpan tuma, na'iki umuudan naazu altar, gold idi'oraz utoma-kao paawa ii, wuru'u umanawunu'oraz manawun tabai kanaapu ia'oraz. ⁴Angel zaamata-paniaz shanaribai ka'awapa'o shan makon doko iti Tominkaru dil'iti, Tominkaru pidanannao toriinpan kida tuma. ⁵Uruu dauna'an angel paidadan shanaribai kinnaa wizi'i'o tikazi tiriizi idi altar paawa iki, udauna'an ukaboota'akan naazu imi'i baara iti, sariapa na'ii kan-kan-kia'o na'iki toroanaru turuinan, na'iki imi'i nakainan ma'ozaka'o ida'an.

7 kuwudiinao

⁶Wuru'u 7 angelnao zaama-tapainaouz pakawana'ati kuwudii kida minziiwan naa īpoota'azon naa kidaz. ⁷Kiwiitapa'o angel pootan pakuwuda, sariapa dadara kida'o wunu, kuba kawan, na'iki tikazi, izai tuma'o waotan imi'i baara ati. Uruu idi 1/3 imi'i baara ka'awan, na'iki ipai atamun na'iki pinidi na'a kida'o ka'awan.

⁸Udauna'an ba'oran angel pootan pakuwuda, sariapa aimaa-kan udaru'o midukuo ka'awapa'o kawanu'u, kaboota-kao paran baoko iti. Uruu idi 1/3 paran baoko tanawatinan izai nii, ⁹na'iki ipai mashaapainao na'a ubaoko'o mawa-kan, na'iki kanawa tuu'uz kida na'a'o, ipai īmainaabata-kao.

¹⁰Udauna'an 3rd angel pootan pakuwuda. Sariapa udaru'o na'iki

kanada'o wizi waotan doko iki, wa'ozinao na'iki wunu nunudapan di'iti. ¹¹Wizi uu "Kibia'o Manawun," uruu idi 1/3 ukibiidan wa'ozinao na'iki wunu nunudapa-kizi kida, na'iki iriba pidannao mawakan ītuzan idi wuru'u wunu kibia'oraz manawun.

¹²Udauna'an 4th angel pootan pakuwuda. Sariapa 1/3 kamoo, kauzu, na'iki wiizinao zowita-kao, uruu idi 1/3 kida īkanadan makada-kao. Na'iki 1/3 bauda'apa kamoo ida'a, aonaa ukandan; na'iki na'apa kapam 1/3 bauda'apa'o maruta'o ida'a, aonaa ukandan.

¹³Uruu dauna'an ūawunuupan, ūtukapa udaru'o kokoi zuutapa'o doko ii. Ukian diiwa'o ida'an, "Kasha'ora'o nii! Kasha'ora'o nii! Kasha'ora'o nii manawun sha'apan ipai pidannao ati mashaapainaouz da'a'a imi'i baara'a, wuru poota-kao dono'o idikinauda'u'oraz kuwudii-nao, idikinauda'u'lo angelnao pootan ni'oraz!"

9 ¹Udauna'an 5th angel pootan pakuwuda, ūtukapa wizi waotauoz doko iki imi'i baara ati, na'iki key taa-kao u'ati, ka'unaru aona'oraz utokon nii keyanna. ²Wizi da'atan dono wuru'u ka'unaru aona'oraz utokon nii, kishana'o koditan bodo'okappan, na'apa tuubaru'o tikazi ka'awapa'o shan kawan. Uruu idi udikinidan kamoo, na'iki maruta utaapan amazada. ³Aonaa masakauda'u mani manorunao koditan tikazi shan dil'iki imi'i baara ati, na'iki īma'ozakan taa-kao na'apa kan-koorun ma'ozakan kawan. ⁴Aonaa

̄taapada-kao ̄kaziwan pinidi oo atamun kida oo sha'apa'oram paoribai, mazan turuu ̄kaziwan pidannao pa'an, aona'oraz Tominkaru kaina-riba nii ̄tawu kida ida'a. ⁵Wuru'u manorunaouz aonaa ̄taapada-kao ̄zowian pidannao sariapa, mazan ̄baiatin-kidan nii ̄dyau baka'iada'u kauzu. Wuru kaziwanu'u ̄chianiaz na'apa kankoorun chiinii kawan. ⁶Uruu dono pidannao aipan nii padamata pamawakan, mazan aona'o nii ̄mawakan; ̄aipan pamawakan, mazan aonaa ̄mawakan.

⁷Wuru'u manorunaouz aidinpan na'apa kawaronao kawan minziiwapa'oraz naa mizaataakapa-karu dau'ati; ̄zowau paawa'a kida kaina'a ̄kaiwadapan kowamai kawanu'o Gold id'i'o utoma-kao, na'iki ̄awun baara kida aidinpan na'apa pidan awun baara kawan. ⁸̄zowaud kida dawuan na'apa zun zowaud kawan, ̄udako kida na'apa lion dako kida kawan. ⁹Kaina'a ̄dokori'i dikaniribanaa kida chipirari id'i'o kawanu'o, na'iki ̄ikutuba aran kida tururukadappan na'apa tawuru kawanu'u iriba'oraz kawaronao kozootapainaouz chariot^u kida mizaataakapa-kizai it'i'o kawan. ¹⁰Kaina'a ̄dyuo kida ida'a ̄chiimikitin-kinaa na'apa kankoorun kawan, na'iki uruu id'i'o wuru'u ̄kaziwaanuz pidannao ̄baiatin-kidan nii ̄dyau baka'iada'u kauzu. ¹¹Kaina'a ̄naobanaa king kazowautapa'o ̄dyau, Hebrew

ida'an u'uu dakota-kao Abaddon, na'iki Greek ida'an u'uu dakota-kao Apollyon, ("Pataka'utauzo" kia'o wuru'u). Uruu angel awunuutapa'oraz ka'unaru aona'oraz utokon nii.

¹²Wuru'u di'ora'a, kiwiitapa'o kasha'ora-karu baiaapa-kariwaiz kaiwainpa'aka'oraz naa shaabatapan naa wuru'u, kaina'iki dya'utama'a naa kasha'ora-karu kida kaiwainpa'o nii zii.

¹³Uruu dauna'an 6th angel pootan pakuwuda. ̄Oabata parada-karu wa'atin 4 altar shakaru kida di'iki, gold id'i'oraz utoma-kao, Tominkaru kanaapu ia'oraz. ¹⁴Parada-karu kian angel ati, "Pumuuda wuru'u 4 angelnao dodotapa-kariwainaouz udaru'o wa'oz Euphrates dazaba ia'oraz!" ¹⁵Uruu 4 angelnao taapa-kao minziiwapa'a naa; wuru kamoo dau'ati'i aita-kariwaiz naa, uruu dono ̄zowian nii 1/3 pidannao. ¹⁶Soldyaanao zaidapainaouz kawaronao, ̄aabata ̄diri'in kowaada-kao 200,000,000 ̄dyau.

¹⁷Kaikapa'o wuru'u ̄tukapan kawaronao na'iki zaidapainaouz ̄barau'u kida: wunaou'u zaidapainaouz, kaina'a ̄kaiwadapan padokori'i dikaniribanaa kida, ̄aidinpan wuza tikazi kawan, blue sapphire^v kawan, na'iki yellow sulfur^w kawan. Kawaronao zowau kida aidinpan na'apa lionnao zowau kawan kida, na'iki ̄dako kida di'iki kodita tikazi, kashana'o na'iki pizo-pizowa'o sulfur. ¹⁸Na'iki 1/3

Rev

^u 9:9 chariot: soldyaanao tararan ^v 9:17 sapphire: uruu konaunama'o kuba.

^w 9:17 sulfur: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

pidannao zowii-kao da'a'a imi'i baara'a, wuru idi'i idikinauda'u'oraz pataka'utin-kinai kida: tikazi, kashana'o na'iki pizo-pizowa'o sulfur kodita'oraz kida kawaronao dako iki. ¹⁹Wuru'u kawaronaoz īma'ozakan taa-kao uruu dono īdako na'iki īdyuo kida ida'a'o, uruu kida idi'o wuru'u īkaziwaanuz pidannao. īdyuo kida kazowau'o na'apa kowazaz zowau kawan.

²⁰Aizii ipai pidannao, aona'oraz īmawakan na'apain wuru idil'i kichana'iki-kii kida'oraz pataka'utin-kinai kida, pakawan aonaa īmarina'atan patomanii aimaakan kida. Aonaa īmashaadan patoriinpan oia'o doronaina ati, na'iki wunao ati'i ītomaniaz aimaakan kida gold idi, wizi'i'o chipirari idi, isha'o chipirari idi, kuba idi na'iki atamun idi, aona'oraz kanom ītukapan, īabatan oo aona'oraz īchi'ikan. ²¹Na'iki aonaa īmarina'atan pazowiipan pairibannao, na'iki īsha'apaapan oia'o doronai ida'an aimaakan di'itinapa-kida'o pidannao, na'iki madoronaa-daun īkiaapaakan, na'iki īkoidimikin.

Angel na'iki duusodi'o scroll^x

10 ¹Uruu dauna'an ītukapa ba'oran umanawunu'o angel wa'atin aokazi iki. Ukai-wadapanii kawanu'o isha'iz kamicha kaiwaadapa-kao kawan. Na'a'o kapam kiwari'i uzowau paawa an, uawun baara kanada'o

na'apa kamoo kawan, na'iki utaba'u kida na'apa dokoa'o tikazi kida maodapan kawan īaidinpan, ²paka'u ida'a uzaamatapa duusodi'o scroll da'atinpa'o. Udauna'an umuudan padiwa'ora antanpu'o pakidiba paran paawa iti, na'iki umuudan pa'ashabaron antanpu'o pakidiba imi'i paawa iti. ³Na'iki ukadakon diiwa'o ida'an na'apa lion kadakon kawan. Uruu dauna'an sariapa 7 toroanarunao dako'at inuzu, ūaitapa na'apa'oram wuru'u īparadan kianuz. ⁴Maonapa'ora'a naa ūsaadan padamata na'apam īkian kida, upu'u mazan ūabatan parada-karu kian aokazi iki ū'ati, "Pumashaapa zii! Mana'a pusadda'ana'a na'apam toroanarunao kian."

⁵Uruu dauna'an umanawunu'oraz angel, kadishitapa'oraz paran paawa ii, na'iki imi'i paawa'a sawadan padiwa'ora antanpu'o paka'u aokazi iti. ⁶Uaipan idi paparadan mishida-kao, ukaiwaan Tominkaru uu, uruu karikaonanu'oraz ukakupan, toma'oraz aokazi na'iki ipai aimaakkanno unazoa'oraz, uruu toma'oraz imi'i baara na'iki ipai aimaakkanno unazoa'oraz, na'iki uruu toma'oraz paran na'iki ipai aimaakkanno ubaoko'ia'oraz. Angel kian, "Aona'o ni'i naa Tominkaru zaudapan powa'a! ⁷Mazan 7th angel pootan dono'o naa pakuwudu, umishian ni'i naa pasha'apata'azonii, na'apa ukowaadauzon kawana'atizu kotua'a naa, uruu

^x **10:1 scroll:** Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

wuru'u kuwaiz, aona'oraz uaitapauzo-kao, ukowaadauzoniaz papoitorunao, prophetnao ati."

⁸Udauna'an õabata paradaraku aokazi iki'o kian õ'ati koshan, "Pumako puzaamata'an wuru'u da'atinpa'oraz scroll, angel ka'u di'iki, kadishitapa'oraz paran paawa ii na'iki imili paawa'a."

⁹Uruu idi õmakon angel di'iti õpishaan naa u'ai wuru'u duusodi'oraz scroll. Ukian õ'ati, "Puzaamatazu na'iki punika'a naazu. Pudako ii putiwaan niiz bishoo, mazan pudyokorautan dau-na'an ukaawan nii putoba nazoo iti katama'a naa." ¹⁰Uruu idi õzaamatan naa wuru'u duusodi'oraz scroll angel ka'u iki õnikan naazu! Õdako ida'a õtiwaanuz bishoo, mazan ukaawan õtoba nazoo iti, sariapa ukataman.

¹¹Udauna'an kii-karu õ'ati, "Pukowaada'ana'a naa koshan kanom Tominkaru aiapanii pasha'apatan ipai pidannao ati, bakadun kidaz ñwiizi, ñmada, ñparadan, na'iki ipai kingnao ati."

*Dya'utama'o prophetnao
Tominkaru dyuudanii*

11 ¹Uruu dauna'an aitaaribai atamun taa-kao õ'ati na'iki kii-karu õ'ati, "Pumako puaita'an kizi na'apam Tominkaru Dapu na'iki altar udarun, na'iki puaita na'apauda'um kaina'a pidannao choochiipainao unazo ii. ²Mazan

aonaa puaita'ana'a na'apam Tominkaru Dapu panibazooti udarun, usha'apanum kau'an taa-kariwai'i naa wuru'u ba'oran pidannao ati, aona'oraz ñmishidan Tominkaru. Ñchi'ikaadanaan nii ipai dono nazo an Tominkaru pidanannao mashaapa-kiziz, na'iki ñpataka'lutan niizu 42 kauzu.^y ³Na'iki õtaan nii ma'ozaka-karu dya'utama'o õprophetinnao ati ñkakuwaapakinaa nii mishi'oraz õkuwaa dau'u, wuru dono'o 1,260 kamoo kidaz. Uruu dono ñkaiwadan nii kamicha kasha'ora-karu daara ñaida-kida-kinaa nii pakasha'oran pidannao oian dau'ati."

⁴Wuru'u dya'utama'o raz Tominkaru prophetinnao, ñnao wuru'u dya'utama'o raz olive kadunaa kida ni'oraz,^z na'iki dya'utama'o raz lamp saabatinapa-kizi kida ni'oraz kapam kadishitapa'oraz Naobanai kanaapu ii, uruu kazowautapa'oraz ipai amazada. ⁵Na'ia'oram pidan tiwaan an pasha'apatan dikauda'o aimaakan ñtuma, ñkoditakidan nii tikazi padako iki kida, uruu idi'o nii ñzowian patarubanao. Ukau'an na'apa'o ida'ana'o nii pidan mawakan utiwaan an pasha'apatan dikauda'o aimaakan ñ'ati. ⁶Kaina'a'o nii ñma'ozakan taa-kao ñmashaatapa-kinaa nii wunu ukaawan ai, wuru dono'o ñkakuwaapatinanuz Tominkaru paradan dau'u. Kaina'a kapam ñma'ozakan taa-kao ñtanawata-kinaa nii wunu

^y 11:2 42 kauzu: na'apa'o wuru kawanu'o verse 3 ida'a'oraz 1,260 kamoo kidaz, na'apa'o kapam wuru kawanu'o Revelation 12:14 ida'a'oraz 3 1/2 wunu kawan.

^z 11:4 Zechariah 4:3

izai nii, na'iki turuu ūsha'apatan bakadun pataka'utin-kinai kida imi'i baara'a na'apainim karikao-nan paaipan kawana'ati.

⁷Iipaian dauna'an pakaku-waapan pidannao ati, wuru'u kichana'iki-kia'o pana'aokazi kodita'o ni'oraz imi'i waranu iki, mizaataakan nii ūtuma, uzowian nii ūdyaun mawaka. ⁸Mawaka'o prophetnao na'ian nii mapudu'o dobaapa-kizai dunapo ii, uman-wunu'oraz donoi nazoi ii. Na'ia'o kapam ūnaobanaa Jesus taukauzoka-o cross di'iti. Uruu wuru'u donoiz dakota-kariwaiz kapam Sodom oo Egypt nii, usha'apanum kau'an pidannao na'ii sannao mashaapan idi oii, na'apa Sodom oo Egypt Baara sannao kawan. ⁹Pidannao ipai wiizai kida di'iki, bakadun ūdokozu-daunnao kida di'iki, bakadun ūparadan kida di'iki, na'iki ipai bakadun ūmada di'iki, ipai'o nii ūtukapan Prophetnao mawakainaouz washatinpan 3 1/2 kamoo, na'iki aonaa ūaipan ūdida-kao. ¹⁰Tuukia'o nii pidannao konaukian Prophetnao mawakan idi, usha'apanum kau'an kiwiin ūpataka'utin-kidauzon ūdyaun tuukii manawun. Uruu idi ūkonaukiitinan nii, ūdyuudan nii aimakan kida pa'atiaaka kida.

¹¹Mazan 3 1/2 kamoo dauna'an, Tominkaru kakudan nii ūdyaun powaa iti koshan, uruu idi ūkadishitan, na'iki ipai tukapainao ūdyaun tarian. ¹²Uruu dauna'an dya'utama'oraz Prophetnao abatan diiwa'o parada-karu aokazi

iki'o kian ū'ati, "Uwa'ati da'ati'i!" kii. ūmakon naa aokazi iti ūsha'iz ida'an, pidannao manaudapa-kainao ūdyaun awunuutapan pu'u.

¹³Sariapa imi'i nakainan ma'o-zaka'o ida'an manawun, na'iki 1/10 kabaunnao tonnaa kaboobi'ii-kao. 7000 pidannao mawakan wuru idi'i imi'i nakainanuz, ba'orainao wa'a-kinainao aona'o ūmawakan, tuukii ūtarian, uruu idi ūkian, "Tominkaru aokazi ia'o, pugaru ma'ozaka'o manawun."

¹⁴Di'ora'a 2nd kasha'ora-karu kida, kaiwainpa'aka'oraz naa kida, shaabatapan naa wuru'u. Kaina'iki bauda'apa'a naa kasha'ora-karu, kadimana'o ni'i naa ukaiwainpan di'ora'a kida dauna'an.

7th angel pootan pakuwuuda

¹⁵Uruu dauna'an uru'u naa 7th angel pootan pakuwuuda, na'ii ūabata diiwa'o ida'an parada-karu kida aokazi iki'o kian:

"Aizii di'ora'a dauna'an,
soo wanaobanaa Tominkaru
na'iki wuru'u
uzamataniaz Christ,
kazowautapan ni'i naa ipai
pidannao.

Tominkaru kazowautapan nii
karikaonan
na'iki karikaonan!"

¹⁶Sariapa 24 kazowautapainao sakanatapainaouz pataba kida ida'a Tominkaru kanaapu'u, ipai ūwashatinan paawun baara ikinapa imi'i baara iti, ūtaainan naa u'ati. ¹⁷Ūkian:

"Wanaobanaa Tominkaru

umanawunu'o,
pugaru na'auzoz amazada
 toma-kao ua'ii,
na'iki karikaonanu'o nii
 puna'an.
'Kaiman' wakian pu'ati,
 puaidan idi mishi'o
 puma'ozakan,
na'iki pusakadani'i naa
 pukazowautapan!

18 Ipaipamishida-kainao to'oran
 tuukii pu'ati,
kaawa'a naa aizii puto'oran
 kamoon,
pubuupan mawakainao
 kamoon kaawan naa.
Kaawa'a naa kamoo
 pukawinipinaata-kinaa nii
 pupoitorunao,
wuru'u prophetnaouz,
na'iki ipai pupidanannao
 taapainaouz pugaru
 umanawunu'o nii,
manawun-tinpainao na'iki
 pataka'utinainao.
Kaawa'a naa kamoo
 pumainaabatan
 ipai pidannao zowiainao
 ba'oran pidannao da'a'a imi'i
 baara'a."

19 Uruu dauna'an aka Tominkaru
Dapu aokazi ia'o da'atinan na'iki
na'ii ōtukapan kaimana'oraz pakara
Tominkaru paradan pakarannaaz.
Udauna'an na'a kan-kan-kia'o,
toroanaru turuinan, imi'i nakainan
na'iki dadara tuu'uz kida'o wunu
waotan.

Zuna na'iki Dragon^a

12 ¹Uruu dauna'an ōtukapa
umanawunu'o di'itinapa-
kinai aimaakan aidinan aokazi ii:
Zuna kakamichantinpa'o kamoo
idi, na'iki kauzu okidiba waranu'u,
na'iki kaina'a okaiwadapan king
kowam kaduz, upaawa'a kaina'a 12
wizinao. ²Kaudani'o wuru'u orooz,
odani shakata'azon idi'i naa ozaa-
dan na'iki okadakoinan ukaziwan
idi.

³Ōtukapan koshan ba'oran
umanawunu'o di'itinapa-kinai
aimaakan aokazi ii: na'ii ōtukapa
udaru'o wuza'o Dragon, kaina'a'o 7
uzowau na'iki 10 u'ozoo kida, na'iki
ipai uzowau kida kawana'ati kaina'a
king kowam kaduz kida. ⁴Padyuo
idi uto'utan doko iki 1/3 wizi-
nayo, udauna'an ukabootan īdyau
imi'i baara ati. Dragon kadishitan
zun kanaapu'u, unika'azon odani,
ushakatan dono.

⁵Uru'u naa okaudanipa'akan
naa daonaiora odani nii, uruu
wuru'u kazowautapa'o ni'o-
raz ipai pidannao da'a'a imi'i
baara'a, pama'ozakan ida'an.
Mazan koraidaonaa na'aka-kao
masha'apakiaka Tominkaru na'iki
utaba di'iti. ⁶Na'iki wuru'u zunaz,
okidoopa'akan naa munapo pidan
mashaapa-kizi ai, amazada iti,
Tominkaru minziiwatani di'iti,
na'ii kaimana'o nii otaapa-kao
1,260 kamoo kawana'ati.^b

^a **12:1 Dragon:** uruu oia'o doronai zowaunaa, udakota-kao Satan. ^b **12:6 Putukapa**
footnote Revelation 11:2 saada-kao 1,260 kamoo davaa'oraz.

⁷Uruu dauna'an mizaataaka-karu aokazi ii. Michael, pa'angelinnao tuma mizaapan Dragon, na'iki Dragon pa'angelinnao tuma mizaapan powaa iti Michael. ⁸Mazan winii-kao Dragon pa'angelinnao tuma, na'iki aonaa turuu īmashaapan naa powa'a aokazi ii. ⁹Uruu idi udaru'oraz Dragon na'iki uangelinnao kabootakao'a naa aokazi iki imi'i baara ati, uruu wuru'u dakota-kariwaiz kowazaz nii kotua'a naa, na'iki Devil oo Satan kii, uruu wuru'u sha'apata-kida'oraz oia'o pidannao ati umariidapan ida'an īdfaun.

¹⁰Sariapa ūabatan aokazi ii parada-karu kian diiwa'o ida'an kaikapa'a: "Aizii waTominkarun kazannaatan papidanannao kamoon kaawan naa! Aizii uaidan pamanawunun pakazowautapan ida'an king kawan, na'iki Christ, uzaamataniaz naobanai nii aidan pamanawunun kapam utuma. Usha'apanum kau'an aona'o ni'i naa powa'a Satan kadishitan Tominkaru kanaapu ii, ukaboota-kao id'i naa aokazi iki imi'i baara ati. Uruu wuru'u kowaadapauzoz da'i kiwiin Tominkaru ati kanom wa'inawuzunao na'iki wadadakoonao sha'apatani oii kida'oraz aimakan ipai kamoo na'iki maruta'o Tominkaru ati. ¹¹Mazan wa'inawuzunao na'iki wadadakoonao winii Satan, Kaznizo-dani izain ida'an na'iki īkakuwaapan ida'an kaimana'o kuwai dau'u udaua'oraz, na'iki aonaa ītarian pazowia'azoo-kao ai. ¹²Ukonau-

kii, unao mashaapainaouz aokazi ii, mazan unao mashaapaina imi'i baara'a na'iki paran baoko ii, ubaiaapan nii kasha'ora-karu tuukii, Satan kaawan idi'i naa unao ida'ati. To'ora uruu, uitapan idi aona'a naa amazada turuuan usha'apata-kida-kinaa nii oia'o."

¹³Dragon aitapan idi'i naa pakaboota-kao imi'i baara ati, uru'u naa udawatan zun shakata-kida'oraz da'i daonaiora. ¹⁴Mazan dya'utam udaru'o kokoi kutuba kawan kida'o taa-kao o'ati, ozuuta-kinaa nii pawiizi iti amazada iti munapo'o pidan mashaapa-kizi ai. Na'ii kaimana'o nii otaapa-kao Dragon ai 3 1/2 wunu kawana'ati.^c

¹⁵Uruu dauna'an Dragon kodita-kidan wunu padako iki, kadimana'o ushootan wa'ozu kawan zun dawu'ati uaipan wunu na'akan oroo munapo. ¹⁶Mazan imi'i kamina'uta wuru'u zunaz, uda'atinan ida'an utoman ka'unaru, uruu idi ipai wunu morotan ushaawata. ¹⁷Uruu idi Dragon to'oran zun ati na'iki umakon umizaataaka'anan ba'oran odainao tuma mishidainaouz Tominkaru paradan na'iki taapainaouz Jesus kuwaa.

¹⁸Udauna'an Dragon kadishitan paran danoma ii.

Dya'utam pana'aokazinao

13 ¹Udauna'an ūtukapa bau-d'apa kichana'i-ki-kia'o pana'aokazi koditan paran baoko iki. Kaina'a 10 u'ozoo na'iki 7

^c 12:14 Putukapa footnote Revelation 11:2 saada-kao, 3 1/2 wunu dawa'oraz.

uzowau; ipai u'ozoo kida kawana'ati kaina'a king kowam kaduz kida, na'iki ipai uzowau kida kawana'ati kaina'a uuai saadinpan dakoopa'o Tominkaru. ²Wuru'u kichana'-iki-kia'oraz pana'aokazi aidinpan na'apa baudokoru kitannaaru kawan, ukidiba kida udaru na'apa bear^d kidiba kida kawan, na'iki udako na'apa lion dako kawan. Dragon taan naa wuru'u kichana'iki-kia'o pana'aokazi ati pataba na'iki pama'ozakan na'apa kizi ukazowautapan paugaru kawan kapam. ³Bauda'apa kichana'iki-kia'o pana'aokazi zowau, tuukia'o uzowi-auso-kao, mazan manaka'a naa powaa itiz. Uruu idi ipai pidannao imi'i baara ainaouz tuukii ūdil'itinpan, na'iki ūda'anan naa wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi. ⁴Ipai pidannao taapan umanawunu'o nii wuru'u Dragon, utaan idi pama'ozakan kichana'iki-kia'o pana'aokazi ati. Na'iki umanawun nii kapam ūtaapan kichana'iki-kia'o pana'aokazi. ūkian, "Aonaa kanom ma'ozaka'o nii uruu kawan. Kanom ka'iita pawiniinuz, pamizaataakan ida'an utuma?"

⁵Uruu dauna'an wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi ma'ozakan taa-kao u'atadinapakinnaa nii na'iki na'apa'o kida ida'an udakoopan Tominkaru. Ukazowautapan taa-kao 42 kauzu. ⁶Udakoopan Tominkaru,

u'uu, umashaapa-kizi na'iki ipai mashaapainao aokazi ii. ⁷Taa-pada-kao umizaapan Tominkaru pidannao na'iki uwini ūdyau pama'ozakan ida'an. Na'iki taapada-kao ukazowautapan ipai pidannao, ipai bakadun kidaz ūdokozu-daunnao kida, ūwiizi, ūparadan na'iki ūmada. ⁸Ipai pidannao taapan umanawunu'o nii wuru'u kichana'-iki-kia'o pana'aokazi. ūnao wuru'u pidannao aona'oraz ūuu kida saadinpan kakupa-karu kaaritan-naa^e ida'a amazada toma-kao ua'ii. Wuru'u kaaritaz zowiauzo-kariwai Kaznizo-dani kaaritan wuru'u.

⁹Puabatan an na'apam ūkian, ukau'an puabata'a naa kaiwuru'u parada-karuz. ¹⁰Na'ia'oram pidan aiapa-kariwai utaraa-kao, mishio'o nii utaraa-kao; na'ia'oram pidan aiapa-kariwai uzowii-kao marii idi, mishio'o nii uzowii-kao marii idi. Ukau'an marii kizi Tominkaru pidannao tuudan papataka'utakao na'iki marii kizi pakawan ūmishidapan uruu.

¹¹Uruu dauna'an ūtukapa ba'oran kichana'iki-kia'o pana'aokazi koditan imi'i ka'azo iki. Kaina'a dya'utam u'ozoo kaznizo dani kawan, na'iki uparadan na'apa Dragon paradauzon kawan. ¹²Na'iki na'apa koshan uma'ozakan kiwiita-pa'o kichana'iki-kia'o pana'aokazi kawan na'iki na'apa usha'apatan aimaakan kida uaipan kawana'ati.

^d 13:2 bear: udaru'o na'iki to'ora'o. Ukaiwaanii pabazi za'aba'i kida pazowii-kinaa nii aimaakan. Kaina'a udikin Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

^e 13:8 kakupa-karu kaaritan-naa: Tominkaru pidannao uu saada-kizinao, ūmashaa-pan nii Tominkaru tuma karikaonan.

Uruu idi udyuudan ipai imi'i baara anainaao pidannao taapan umana-wunu'o nii wuru'u kiwiitapa'oraz kichana'iki-kia'o pana'aokazi, kakuda'oraz naa pazowii-kao dauna'an tuukii. ¹³Na'iki uaidan umanawun kida'o aimakan di'itinapa-kida'o pidannao atii uwaota-kida zii tikazi aokazi iki imi'i baara ati ipai īawunuutapan pu'u. ¹⁴Na'iki ipai upozawata-kidan pidannao mashaa-painaouz imi'i baara'a uaidan ida'an wuru'u umanawun kida'oraz aimakan, kiwiitapa'oraz kichana'iki-kia'o pana'aokazi awunuutapan pu'u. Na'iki udyuudan ītoman aimakan na'apa'o kiwiitapa'oraz kichana'iki-kia'o pana'aokazi kawan uaidinpan, uruu tawuru'u zowiauzo-kariwaiz tuukii, na'iki kakuda'oraz naa powaa iti. ¹⁵Udauna'an uma'ozakan taa-kao unizoin-kidan wuru'u toma-kariwaiz aimakan, na'iki turuu kizi uparadan kapam. Uruu idi udyuudan ipai pidannao aona'oraz īdawukan pa'ati zowii-kao.

¹⁶Tuukii kichana'iki-kia'o pana'aokazi^f dyuudan ipai pidannao, pataka'utinainao na'iki manawun-tinpainao, kapuraatanu'o na'iki mapuraatanu'o, poitorui na'iki aonaa poitorui mani kainaabata-kidinan padiwa'ora antanpu'o paka'u kida ida'a oo pataawu kida ida'a. ¹⁷Na'iki aonaa turuu pidan toriinan oo selliipan sha'apauzii, kainaaribai aonaan an u'ida'a, uruu wuru'u kiwiini'oraz kichana'iki-

kia'o pana'aokazi uuaz, na'iki uruu wuru'u u'uu aitaapa-kinaoaz.

¹⁸Da'a'a uaiapa aitapaaba-karu, kanom aitapaaba'o marii kizi uaitapan kichana'iki-kia'o pana'aokazi uu aitaaribanaa, usha'apanum kau'an uruu kainaabata'oraz pidan uu kapam, wuru'u 666 kia'oraz.

Kaznizo-dani na'iki pidannao ukazannaataniinao

14

¹Uruu dauna'an ūawunuupan koshan ūtukapa Kaznizo-dani kadishitapan Zion naawa'a, na'iki kaina'a utuma 144,000 pidannao, īnao wuru'u kaina'a'oraz u'uu na'iki udaru uu saadinpan ītawu kida ida'a. ²Na'iki ūabata parada-karu aokazi iki'o na'apa tozowan shaokodappan kawanu'o, na'iki toroanaru turuinan kawanu'o. Wuru'u ūabataniaz tauapatinainao kawanu'o shamoro^g kida ida'an. ³Uruu 144,000 pidannao kunuuuan naa pa'ina'o kunui umanawunu'oraz manawun tabai kanaapu'u, na'iki 4 kakupa'o aimakananoo kanaapu'u, na'iki 24 kazowautapainaoo kanaapu'u. Aonaa turuu ba'oran pidannao kunuuuan wuru'u kunuiz, soo wuru'u 144,000 pidannao pa'an, īnao wuru'u Tominkaru kazannaataniinaouz. ⁴Īnao wuru'u aona'oraz na'apainim īkiitauzon zun, uruu idi kaiman ītaapan pananaa. īnao wuru'u da'ana'oraz Kaznizo-dani umakon dono na'itim karikanan. īnao wuru'u kiwiitapa'oraz

^f 13:16 kichana'iki-kia'o pana'aokazi: uruu kowaada-kariwaiz verse 11 di'ii.

^g 14:2 shamoro: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

īkazannaata-kao imi'i baara'a, īnao taa-kariwaiz Tominkaru na'iki Kaznizo-dani ati. ⁵Aonaa na'apainim īmariidinauzon, na'iki aonaa īsha'apatauzon oia'o.

Idikinauda'u'o angelnao

⁶Uruu dauna'an ūtukapan baulda'apa angel zuutapan doko ii, ukowaada'azon Kaimana'o Kuwai karikaonanu'oraz umishiin Tominkaru di'iki'o ipai pidannao ati, mashaapainaouz ipai amazada kawana'ati kida da'a'a imi'i baara'a, bakadun kidaz īwiizi, īdokozunnao, īparadan, na'iki īmada. ⁷Ukian diiwa'o ida'an, "Utaapa'a naa Tominkaru umanawunu'o nii na'iki ukonaukii-kida'a naa uruu." Kaawa'a naa kamoo aita-kariwaiz, ubuuapa-kinnaa nii ipai pidannao da'a'a imi'i baara'a. Utaapa'a naa Tominkaru umanawunu'o nii, uruu wuru'u toma'oraz aokazi, imi'i baara, paran na'iki wunu nunudapa kida'oraz.

⁸Udauna'an 2nd angel aidinan kiwiitapa'oraz angel dawu'ati. Ukian, "Mainaabata-kaoa'a naa! Mainaabata-kaoa'a naa Babylon umanawunu'oraz donoi. Babylon sha'apatani madoronaa-daun kida'oraz oia'o, ipai owaota-kidan ba'oran wizainao kida da'a'a imi'i baara'a, otaan kawanu'o wine ītuzan nii, uruu wuru'u ma'ozaka'oraz wine okiaapa-kidinanuz madoronaa-daun. Ona'apan idi'o Tominkaru pataka'utan oroo."

⁹Uruu dauna'an ūtukapa 3rd angel aidinan kiwiitapainao dawu'ati. Ukian diiwa'o ida'an, "Ipai pidannao taapainao kichana'iki-kia'o pana'aokazi patominkarun nii, na'iki toma-kariwai uruu kawanu'oraz, na'iki ipai kaina'a'o ukainaariba kida ītawu kida ida'a oo īdiwa'ora antanpu'o īka'u kida ida'a, ¹⁰ipai'o nii kapam ītuzan wine wuru'u Tominkaru to'oranuz. Uruu ma'ozaka'oraz manawun wine Tominkaru shootan ni'oraz pato'oran kooponnaa nazo iti ītuzan nii. Di'ora'a pidannao pataka'uta-kaou'o nii īdyau, ka'awapa'o sulfur^h idi, angelnao na'iki Kaznizo-dani awunuutapan pu'u. ¹¹Wuru'u tikaziz pataka'uta'o ni'oraz īdyau, ushan bodo'okapan nii karikaonan na'iki karikaonan, aonaa na'apainim nii ībaiatinan shaabatan. īnao wuru'u taapainaouz kichana'iki-kia'o pana'aokazi patominkarun nii na'iki toma-kariwai uruu kawan, na'iki kaina'a'oraz ukainaaribanaa u'uuaž ī'ida'a."

¹²Ukau'an marii kizi Tominkaru pidannao ma'ozakadinan ītuuda kizi papataka'uta-kao. Pakawan kizi īizo'atin Tominkaru kaki-naori kida na'iki īda'anan Jesus p a m i s h i d a n tuma.

Rev

*dimana'o
soopara korau-
baba (14:14)*

^h 14:10 *sulfur*: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinnao di'ii.

¹³Uruu dauna'an õabatan aokazi iki'o parada-karu kian, "Pusaada di'ora'a: Wunaou'u mishidainaouz Naobanai Jesus, konaukia'o nii ïðyaun ïmawakan an di'ora'a dauna'ana'a." Udauna'an Kaimana'o Doronaa kian, "Mishi'o wuru'u. ïsookapan ni'i naa dadara kida'o pakaudin-kizi ai, ipai aimaakan kaiman kida'oraz ïsha'apatan aitapa-kida-kao nii."

*Kasaba'uapa-karu paoribai
aka imi'i baara'a*

¹⁴Udauna'an õawunuupan õtukapa baraka'o isha'iz. Kaina'a pidan kawanu'o sakanatapan isha'iz paawa'a. Kaina'a king kowam kaduz gold idil'o utoma-kao uzowau paawa'a, na'iki kaina'a uzaamata-pan dimana'o soopara paka'u ida'a. ¹⁵Uruu dauna'an ba'oran angel koditan Tominkaru Dapu aokazi ia'o di'iki. Diiwa'o ida'an ukian wuru ati'i sakanatapa'oraz isha'iz paawa ia'o ati, "Aizii pusa'uka'a naa paoribai kadunaa kida pusoo-paran idi, ipai paoribai aka kida da'a'a imi'i baara'a'oraz dyuu'a naa kidaz, kaawa'a naa kamoo turuu kizi'i naa ïkasaba'uu-kao!" ¹⁶Udauna'an wuru'u sakanatapa'oraz isha'iz paawa'a kaudina'akan naa pasooparan ida'an. Ipai ubaokopatan paoribai aka da'a'a imi'i baara'a.

¹⁷Uruu dauna'an õtukapa ba'oran angel koditan Tominkaru Dapu aokazi ia'oraz di'iki, kaina'a u'ida'a

dimana'o soopara kapam.

¹⁸Na'a'o ba'oran angel, ukoditan altar dazaba iki, uruu wuru'u taapa'oraz tikazi. Ukian diiwa'o ida'an angel zaamatapa'oraz dimana'o soopara ati, "Pukaiwa'a naa pusooparan, pudukuta'a naa grape kida pakadunaa kida di'iki da'a'a imi'i baara'a, usha'apanum kau'an ozoka'a naa grape kida." ¹⁹Uru'u naa ukaudina'akan naa pasooparan ida'an imi'i baara'a, ipai udukutan grape kida pakadunaa kida di'iki. Udauna'an umuudan naa kidaz grape dakazaa-kizinao nazo iti,ⁱ uruu wuru'u Tominkaru to'oranuz. ²⁰Grape kida dakazaa-kao na'iki u'uu sararoo-kaoaz paniba ia'o wizzai ai. Grape uu sararoo-kao dono'o naa, izai kodita na'iki, ushootan wa'ozи kawan, umakon munapo 200 miles mani, na'iki baka'iauda'u feet mani ukaanan.

*Angelnao na'iki dawu'itiini'i o
pataka'utin-kinai kida*

15 ¹Uruu dauna'an õtukapa ba'oran umanawunu'o di-itinapa-kinai aimaaakan aokazi ii. ⁷angelnao zaamatapan ⁷ pataka'utin-kinai kida, uruu ïkaduzunnaa. ïkaiwainan dauna'an kida aona'o ni'i naa Tominkaru to'oran powa'a.

²Udauna'an õtukapa paran, glass taidada tikazi tuma'o kawanu'o. Na'iki na'a udazaba'a õtukapa kapam taonawu'u winiainaouz da'i kichana'iki-kii kida'o pana'aokazi, ïmadawuka'azookan ida'an toma-

ⁱ 14:19 Kuba ida'a'o ka'unaru kichada-kao udaru'o, udakota-kao 'winepress' kii.

kariwai uruu kawanu'o ati na'iki aona'o ūtaapadan pakainaabata-kao ukainaariba idi uruu wuru'u u'uu aitaaribanaaz kapam. Na'iki ūzaamatapanii shamoro^j kida, Tominkaru taaniaz ū'ati. ³Na'iki ūkunuuan naa Moses kunu, Tominkaru poitoruz, na'iki Kaznizo-dani kunu kapam wuru'u. Kaikapa'a ūkunuuanzu'u:

“Naobanai Tominkaru pugaru umanawunu'o,
pusha'apata umanawun
kida'o aimakan
di'itinapa-kinai kida.
Pugaru King nii ipai wiizai
kida ati,
ipai wuru kida'a
pusha'apatani kida
ipai ukaimanan na'iki
umishiin.

⁴ Kanom aona'o nii utarian
pu'ai, Naobanai.

Ipai pidannao
kowaadan nii pugaru
umanawunu'o.

Pugaru puba'oran kaimana'o.
Ipai pidannao ipai wiizai kida
di'iki
wa'atin nii pu'ida'ati,
idawuka'an pu'ati.

Usha'apanum kau'an ipai
kanom pusha'apatani
kida,
ipai usakitapan na'iki
umishiin.”

⁵Uruu dauna'an ūtukapa Tominkaru Dapu aokazi ia'o, Tabernacle^k

da'atinan. ⁶Wuru'u 7 angelnao zaamatapainaouz 7 pataka'utin-kinai kida koditan Tominkaru Dapu nazo iki, ūkaiwadapanii maniriba'o kamicha wizi'i kida'o, na'iki ūkaiwadapanii zadawii kawanu'o gold idi'o utoma-kao, didimai kaiwada-kao kawanu'o padokori'i kida paawa an. ⁷Uruu dauna'an bauda'apa, 4 kakupa'o aimakanno bii iki'o, taan 7 angelnao ati, 7 boon kida gold idi'o ūtoma-kao paida kida'o Tominkaru to'oran idi, uruu mashaapa'oraz karikaonan na'iki karikaonan. ⁸Sariapa Tominkaru Dapu nazoo kashana'akan tuukii, Tominkaru umanawunun na'iki uma'ozakan na'an idi'i naa, aonaa turuu pidan morotan unazo iti, atii 7 pataka'utin-kinai kida ipain, wuru'u 7 angelnao zaamatapaniaz kida.

*7 boonnao paida kida'o
Tominkaru to'oran idi*

16 ¹Uruu dauna'an ūtabatan diiwa'o parada-karu Tominkaru Dapu'u iki'o kian 7 angelnao ati, “Umako ushoota'ana'a naa wuru'u 7 boon zo'o kida'oraz Tominkaru to'oranuz, imi'i baara iti.”

²Kiwiitapa'o angel makon ushootan naa paboonan wazoo imi'i baara iti. Sariapa kachama'idiikia'o kaziwa'o kabisho-karu kaawan wunao ida'ati'i, kaina'o-oraz kichana'iki-kia'o pana'aokazi, kainaariba kida ū'ida'a, na'iki

Rev

^j 15:2 *shamoro*: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.
^k 15:5 *Tabernacle*: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

dawukainaouz toma-kariwai uruu kawanu'o ati.

³Udauna'an 2nd Angel shootan paboonan wazoo paran baoko iti. Sariapa wunu tanawatinan mawa-ka'o pidan izain kawan uaidinpan, na'iki ipai aimakannaao mashaapa'o paran baoko'o mawakan.

⁴Udauna'an 3rd Angel shootan paboonan wazoo wa'ozinao na'iki wunu nunudapainao kida di'iti, ipai ñitanawatinan izai nii. ⁵Óabata Angel taapa'oraz wunu kian,

“Pugaru kaimana'o
Tominkaru,
pugaru na'auzoz amazada
toma-kao ua'ii,
na'iki karikaonanu'o nii
puna'an.

Sakitapa'o mishi wuru'u
pupataka'utanuz pidannao
kaikapa'a.

⁶Ínao wuru'u zowia'oraz
pupidannao
na'iki puprophetinnao,
uruu id'i'o ukau'an
putuza-kidan izai ñ'ati
ñwinipinaa nii.”

7Uruu dauna'an òabata parada-karu altar di'iki'o kian.

“Oo Naobanai Tominkaru,
pugaru mishi
umanawunu'o nii
manawun,
sakitapa na'iki kaiman
pusha'apatan aimakan
pupataka'utanuz ñðyaun.”

⁸Udauna'an 4th angel shootan paboonan wazoo kamoo di'iti, kamoo wiichan, wiicha manawun uwiihauzon ai, ukawaodan ipai

pidannao pawiichan idi. ⁹Ipai pidannao kawaoda-kariwainao uwiichan idi, oiaiman kida ñparadan Tominkaru ati, utaapadan idi wuru kida sha'apanu'u pataka'utin-kinai kidaz. Upu'u mazan aonaa ñtanawatinan pa'oian ai, na'iki aonaa ñdakotan Tominkaru umana-wunu'o nii.

¹⁰Udauna'an 5th angel shootan paboonan wazoo kichana'iki-kia'o pana'aokazi taba paawa iti, ipai amazada marutan ukazowautapakizi ii, na'iki ipai upidanannao kuzowan paninoba kida, ñbaiaapan idi kaziwa'o kabisho-karu. ¹¹Oiaiman kida ñparadan Tominkaru aokazi ia'o dau'an, pamada kida kabishon na'iki ukaziwan idi tuukii manawun. Upu'u aonaa ñkasha'oran na'iki aonaa ñtanawatinan Tominkaru di'iti pa'oian kida ai.

¹²Udauna'an 6th angel shootan paboonan wazoo udaru'o wa'ozí Euphrates iti, sariapa wa'ozí maaran arada, kingnao pasoldyaannao tuma, wa'ati-kizi nii waoko iki. ¹³Udauna'an ñtukapa idikinauda'u oia'o doronainao, kibaronao kawanu'o ñaidinpan kida, bauda'apa koditan Dragon dako iki, ba'oran koditan kichana'iki-kia'o pana'aokazi dako iki, na'iki ba'oran koditan mariidinauzo prophet dako iki. ¹⁴Wuru'u oia'o doronainaoz kaina'a'o ñma'ozakan taa-kao ñsha'apata-kinaa nii umanawun kida'o aimakan. ñmakon nii ipai kingnao kawana'ati imi'i baara ainaouz ñbaokopa-

ta'azon ūdyaun mizaataaka'o nii Tominkaru umanawunu'o tuma, ukamoon kaawan dono. Na'apaini'o nii Tominkaru winian ūdyaun tuukii.

¹⁵ Jesus kian, "Puabata! Ōwa'a-tin nii koidimiki kaawan kawan, konaukia'o nii pidan mashaapa'oraz pokodapa na'iki taapa'oraz pakamichan minziiwapa'a naa, aonaa kizi uchi'ika'anpan makamichan-daun, udauna'an uba'azootinan pidannao ati."

¹⁶ Udauna'an oia'o doronainao baokopatan ipai kingnao amazada ida'ati dakota-kariwaiz Hebrew ida'an Armageddon kii.

¹⁷ Udauna'an 7th angel shootan paboonan wazoo doko iti. Diiwa'o ida'an parada-karu koditan umanawunu'oraz manawun tabai di'iki, Tominkaru Dapu'u ia'o di'iki. Ukian, "Aizii ipai'i naazu." ¹⁸ Sariapa kan-kan-kia'o na'iki toroanaru turuinan, na'iki imi'i baara nakainan ma'o-zaka'o ida'an manawun. Aonaa na'apainim imi'i baara nakainauzon ma'ozaka'a naa manawun di'ora'a kawanu'u, kiwiini'o pidannao toma-kao di'iki'o ai. ¹⁹ Imi'i nakainan idi umanawunu'oraz donoi Babylon tada'okan idikinauda'u, na'iki uruu idi kapam ipai ba'oran donoinao imi'i baara'a'oraz mainaabatinan. Aonaa Tominkaru manyukunuut-an Babylon, uruu idi utuza-kidan naa ipai wine wuru'u pato'oranuz pakoopon zo'iki o'ati. ²⁰ Ipai imi'i baara paran ii kida'o mainaabatinan, na'iki ipai midukuo kida mainaabatinan kapam. ²¹ Dadara

tu'uz kida'o wunu kuba kawan, waotan imi'i baara ati pidannao paawa ati kida, ūkimishan kida 100 pounds. Tominkaru pataka'utan idi pidannao tuukii, wuru idil'i uwaota-kidanuz dadara tuu'uz kida'oraz wunu ūpaawa ati, tuukii ūdakoau-tapan uruu.

*Donoi zun kawanu'o ikoda'o
puraata pananaa ida'an*

17 ¹ Udauna'an bauda'apa angel, 7 angelnao bii iki'o kaawan ū'ida'ati, īnao tawuru'u zaamatapauzonaouz 7 boon kida paida'oraz da'i pataka'utin-kinai kida idi, na'iki ukian ū'ati, "Da'ati'i, ūaida-kida kizi pu'ati na'apam nii Tominkaru pataka'utan wuru'u umanawun-tinpa'oraz zun ikoda'o-raz puraata pananaa ida'an. Oroo wuru'u umanawunu'oraz donoi mashaapa'oraz maonapa iriba'o wa'ozinao dazaba'a. ² Ipai kingnao, imi'i baara ainao, iriba ūsha'apatian oia'o ūkiaapan ida'an oroo, na'iki ipai pidannao imi'i baara ainao po'i-din otaanii wine idi, uruu wuru kawanu'orazu'u okiaapa-kidinan madoronaa-daun ū'ati."

³ Tominkaru Doronaa kazowau-tan idi ūgaru, angel na'aka'akan naa ūgaru amazada mapidan-taka'o di'iti. Na'ii ūtukapan zun sakanatapan wuza'o kichana'-iki-kia'o pana'aokazi paawa'a, na'iki kaina'a saadinpa'o uuai kida ipai umada ida'an dakoopa'o Tominkaru. Wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi kaina'a 7 uzowau na'iki 10 u'ozoo. ⁴ Wuru'u

zunaz okaiwaadapanii kamicha kida wuza za'o na'iki wuza'o, na'iki okonaunamadan pakamichan, na'iki pamada gold idi'o utoma-kao kida idi, kawinipina'o kuba kida pabi'inaaka'o ūtaan kida idi, na'iki pearls¹ kida idi. Paka'u ida'a ozaamatapan koopo gold idi'o utoma-kao, paida'o wine idi, uruu wuru'u kachama'idiikii kida'oraz osha'apatan kida okiaapa-kidinuz pabi'inaaka'o daonaioranao ati. ⁵Kaina'a otawu ida'a uuai saadinpan aona'o uaitapa-kao. Kaikapa'ora'a: "Manawunu'o donoi Babylon, pugaru selliipauzonao pananaa, na'iki sha'apaapainao oia'o tuukii manawun daro, da'a'a imili baara'a." ⁶Na'iki ötukapa opo'idin Tominkaru pidannao izain idi, na'iki wunao izain idi'i zowi-auzo-kariwainaouz pamishidan idi Jesus.

Ötukapan idi osha'apatan aimakan kaikapa'a, tuukii ödi'itinpan. ⁷Angel kian ö'ati, "Kanom nii pudi'itinpan tuukii? Ökowaadan nii pu'ati aona'oraz uaitapauzo-kao wuru dau'a'a zunaz na'iki wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi ozaidapaniaz, uruu wuru'u kaina'oraz ⁷uzowau na'iki 10 u'ozoo. ⁸Wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi putukapaniaz kakupauz da'izu kiwiin, mazan aizii aona'a naa ukakupan, maonapa'o ni'i naa ukoditan ka'unaru aona'oraz utokon

nii nazo iki upataka'uta-kidina'anan naa. Kaina'a pidannao mashaapainao da'a'a imili baara'a, aona'o ūuu kida saadinpan kakupa-karu kaaritannaam^m ida'a amazada toma-kao ua'ii, tuukia'o nii ödi'itinpan wuru dau'a'a kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi, ukakupauzon idi da'i kiwiin, aizii aona'a naa ukakupan, mazan uwa'atin nii powaa ati koshan.

⁹"Da'a'a uaiapanii aitapaabaku. Wuru'u 7 kichana'iki-kia'o pana'aokazi zowau, 7 naawaz wuru'u. Ënao paawa'a kida'a wuru'u zun sakanatapanuz. Ënao 7 kingnao kapam: ¹⁰baka'iauda'u önyaun mawaka'a naa, bauda'apa kaina'a ukazowautapan kai, ba'oran kaini'iki'o nii zii uwa'atin. Ukaawan dono aona'o nii ukazowautapan kotua'iki. ¹¹Wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi kakupa'oraz da'i kiwiin, aizii aona'a naa ukakupan, uruu kapam wuru'u 8th king ni'oraz. Uking-tinpan nii itamau, uruu 7 kingnao bii iki'o kapam. Uruu dauna'an upataka'uta-kao ni'i naa.

¹²"Wuru'u putukapaniaz 10 u'ozoo, Ënao wuru'u 10 kingnaouz, aona'oraz zii ökazowautapan, mazan öma'ozakan taa-kao dono'o naa, ökazowautapan nii masakauda'u karikaonan, kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi tuma. ¹³Ipai'o nii öbauda'apatan padi'itinpan, ūtaan nii baokopa pama'ozakan na'iki pakazowautapan kichana'iki-kia'o

¹ 17:4 pearls: kawinipina'o kashoro kida. ^m 17:8 kakupa-karu kaaritannaam: Tominkaru pidannao uu saada-kizinao, ömashaapan nii Tominkaru tuma karikaonan.

pana'aokazi ati. ¹⁴Baokopa'o nii kingnao na'iki kichana'iki-kia'o pana'aokazi mizaapan Kaznizodani, mazan Kaznizo-dani na'iki udapadaniinao, uwidauniinao, na'iki uda'anpikinao mishidainaouz uruu, winian nii ūdyau, usha'apanum kau'an uruu ma'ozaka'o Naobanai nii ipai ba'oran naobanainao ai, na'iki umanawunu'o king nii ipai ba'oran kingnao ai."

¹⁵Angel kian ū'ati kapam, "Wuru'u iriba'o wa'ozinao, zun selliipauzoz pananaa sakana-tapa kiziz, ūnao wuru'u pidannao, mashaapa'oraz ipai amazada kawana'ati da'a'a imi'i baara'a. ¹⁶Wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi na'iki 10 ozoj kida putukapaniaz, to'ora-kizaitapan nii wuru'u zun selliipauzoz pananaa. Ipa'i'o nii ūzaamatatan osha'apauz kida na'iki ūwa'akan niizo makamichan-daun, na'iki ūnikan nii odunaa na'iki ūkawaodan nii oroo tikazi idi. ¹⁷Tominkaru taan nii ū'ati ūdi'itinapa-kinaa nii ūsha'apata kizi uaipanii, uruu idi baokopa ūtaan pama'ozakan kichana'iki-kia'o pana'aokazi ati ukazowautapa-kinaa nii, atii Tominkaru paradan mishinan. ¹⁸Wuru'u zunaz putukapaniaz, oroo wuru'u udaru'oraz donoi kazowautapa'oraz ipai kingnao imi'i baara'a."

*Umanawunu'oraz donoi
Babylon mainaabata-kao*

18 ¹Kiwiini'o aimaakan kida sha'apan dauna'an, na'a ūtukapan ba'oran umana-

wunu'o angel wa'atin aokazi iki koshan, na'iki ukandan, kanadapan ipai amazada. ²Ukian diiwa'o ida'an "Mainaabata-kaoa'a naa, mainaabata-kaoa'a naa wuru'u umanawunu'oraz donoi Babylon. Mazan aizii oia'o doronainao na'iki kotu'uznao, aona'oraz ūnikauzokao mashaapan ni'i naa na'i. ³Babylon dakota-kariwaiz zun nii, taan wine ipai pidannao tuzan nii, uruu wuru'u ma'ozaka'oraz wine, okiaapa-kidinanuz madorona-a-daun ū'ati. Ipa'i kingnao imi'i baara ainao sha'apatan oia'o ūba'o-rantapan ida'an odau'u. Na'iki ipai selliipauzonao pasha'apauz kida da'a'a imi'i baara'a, ipai ūkapuraatan-dinan powa'a zii otoriipauzon idi da'i iriba kawinipinaa kida'o aimaakan ū'ai."

⁴Uruu dauna'an ūabatan ba'oran parada-karu aokazi iki'o kian, "Ukodita'a naa o'ai, ūpidanannao, mana'a utompa'ana'a oia'o okawan, aonaa kizi Tominkaru pataka'utan unao oroo kawan. ⁵O'oian kida kasaba'uka-cao doko'o atii kaawa aokazi iti, aonaa Tominkaru manyukunuutan wuru'u oii kida'oraz osha'apatan. ⁶Utaapa'a naa oroo na'apa otaapauzon kawan unao. Utaa'a naa uwinipinaa nii o'ati, powa'a zii manawun upataka'uta oroo, opataka'utauzon ai unao. Upaidada okopon riwunii idi powa'a'oraz zii uma'ozakan otomanii ai. ⁷Marii kizi ubaiaapakidan o'ati tuukii kaziwa'o na'iki kasha'ora-ku, wuru wadaun ni'i na'a o'atadapanuz pakasha'apau-

zin. Okian padau'an, ‘Ógaru Queen, õosakanatapan ötaba ida'a, aonaa na'apainim nii õkasha'orauzon, zun kasha'oran kawan mawaka'oraz naa odaiaru.’⁸ Ukau'an bauda'apa kam'o nii Tominkaru pataka'utan oroo, di'ora'a pataka'utin-karu kida id'i: mawaka-karu, kasha'ora-karu na'iki zamazi-karu kidaz. Na'iki kawaoda-kao nii oroo tikazi idi, usha'apanum kau'an Tominkaru umanawunu'oraz papataka'utan nii oroo paaipan kawana'ati.”

⁹ Ipa'i kingnao imi'i baara'o, kiaapainaouz oroo na'iki kaiwainao osha'apauz, ipai'o nii ūzaadan na'iki ūkasha'oran odau'ati, ūtukapan dono tikazi shan bodo'okapan kawaodapa'oraz oroo.¹⁰ ūkadishitapan nii munapo donoi ai ūtarian idi, aonaa ūbaiaapa'azon kaziwa'o wuru'u obaiaapaniaz. ūkian nii, “Kasha'ora'o manawun! Kasha'ora'o manawun sha'apan pu'ati, pugaru umanawunu'o donoi. Masha'apakia'o Tominkaru pataka'uta'akan pugaru.”

¹¹ Pidannao imi'i baara ainao toriipauzonaouz na'iki selliipauzonaouz sha'apauzii, tuukia'o nii ūzaadan Babylon dau'ati, usha'apanum kau'an aona'a naa kanom toria'o nii ūsha'apauz kida powa'a.¹² Aonaa kanom torian naa ūsha'apauz kida powa'a, wuru'u gold, silver, kawinipinaa kida'o kuba kida, pearls.ⁿ Na'iki aonaa kanom torian kawinipinaa kida'o kamicha

mada, wuzuza'o na'iki wuza kida'o, na'iki silk id'i'o kamicha mada toma-kao. Na'iki aonaa kanom torian aimakan kida toma-kariwaiz kaduunu'o udamainan atamun idi, ipai aimakan toma-kariwaiz ivory^o idi, kawinipina'o atamun kida idi, chipirari kida idi, na'iki marble^p idi.¹³ Na'iki aonaa kanom torian cinnamon, spice, incense, myrrh na'iki frankincense, ipai wuru kida'a kawinipina'o kaduunribai toma-kariwai oil nii na'iki paodaa nii. Na'iki aonaa kanom torian wine na'iki olive oil, poroom aka boodinpa'o na'iki aona'o zii uboodinpan. Na'iki aonaa kanom torian tapi'iza kida na'iki kaznizonaao, kawaro kida na'iki ūtararanaa kida, na'iki ūsellii kapam pidannao poitoruinao nii, mazan aizii aona'a naa kanom torian ū'ai kidaz.

¹⁴ Pidannao selliipauzonaouz pasha'apauz kian nii o'ati, “Ipa'i aimakan kida puaipaniaz tuukii pu'ati mainaabatina'a naa, na'iki ipai puwaziwaan kawinipina'o na'iki umanawun kida'o pusha'apauz. Na'iki aonaa na'apainim nii pukasha'apauzin na'apa'o aimakan kida idi powa'a.”¹⁵ Wuru'u pidannao selliipauzonaouz da'i pasha'apauz, kapuraatan-dinan ūselliiipauzon idi da'i pasha'apauz kida donoi ii, ipai'o nii ūkadishitapan munapo donoi ai aonaa ūbaiaapa'azon wuru'u obaiaapaniaz. Tuukia'o nii ūzaa-

ⁿ 18:12 *pearls*: kawinipina'o kashoro kida. elephant dako za'aba'i kida di'iki.

^o 18:12 *ivory*: aimakan toma-kariwaiz kuba.

dan, ¹⁶na'iki ūkian, “Kasha'ora'o manawun! Kasha'ora'o manawun sha'apan pu'ati umanawunu'o donoi, konaunam kida'o kamicha kida pukaiwaadapauzon wuza za'o na'iki wuza'o, pukonaunamadan pakamichan, na'iki pumada gold id'i'o utoma-kao kida idi, kawinipi-na'o kuba kida idi pabi'inaaka'oraz ūtaan kida, na'iki pearls. ¹⁷Na'iki masha'apakiaka puwaziwaan ipai wuru kida'a pukapuraatan-dinkinaa kidaz.”

Ipai na'akapainao udaru kida'o kanawa, na'iki wa'atiinao ūnazo'o kida, kaudinainao kanawa kida id'a na'iki ipai baokoinao pidannao ikoda'o papuraatan soo paselliipan id'a'an pasha'apauz kida kanawa id'a'an ipai wiizai kida kawana'ati, ipai ūkadishitapan munapo donoi ai. ¹⁸Na'iki ūzaadan nii ūtukapan dono tikazi shan bodo'okapan kawaodapa'oraz oroo. ūkian nii, “Aonaa ba'oran donoi umanawunu'o nii wuru kawanu'o.” ¹⁹Ūmuudan imi'i unuba kida pazowau paawa iti kida ūaida-kinaa nii na'apam pakasha'oran tuukii manawun. Tuukia'o nii ūzaadan, na'iki ūkian nii, “Kasha'ora'o manawun! Kasha'ora'o manawun sha'apan pu'ati'i umanawunu'o donoi. Ipai kakanawaniinao udaru'o kanawa kida idi chi'ika-pauzonaouz ipai wiizai kawana'ati selliipauzo oo toriipauzonaouz sha'apauzii kida, ipai ūkapuraatan-dinan otoriipauzon idi ūsha'apauz kida okapuraatanun idi manawun. Na'iki masha'apakiaka owaziwaan ipai pasha'apauz kida.”

²⁰Ukonaukii ipai mashaapainao aokazi ii, Tominkaru pataka'utan id'i'i naa Babylon. Ukonaukii Tominkaru pidannao na'iki apostlenao na'iki prophetnao, Tominkaru pataka'utan id'i'i naa oroo, aimaakan osha'apatanii kidaz unao ati'o wadaun ni'i naa.

²¹Udauna'an umanawunu'o angel zaamatan udaru'o kuba na'iki ukabootanuzu paran baoko iti. Ukian, “Kaikapa'o nii umanawunu'oraz donoi Babylon kaboota-kao ma'ozaka'o ida'an na'iki aonaa na'apainim nii ūtukapauzo-kao powa'a. ²²Aonaa na'apainim nii shamoro aran kida abata-kao, na'iki aonaa pidannao kunuutinauzonao abata-kao, na'iki aonaa tauapatinauzonaouz da'i flute na'iki trumpet kida id'a'an abata-kao punazo ii powa'a. Aona'o nii kaudinauzonaao nii punazo ii, na'iki aona'o nii poroom aka booda-kariwai nii punazo ii. ²³Aonaa na'apainim nii lamp kanadapan tukapa-kao punazo ii, aonaa na'apainim nii mazidainao paradan abata-kao punazo ii powa'a. Pupidannaao selliipauzonaao sha'apauzii kida umanawunu'o nii ūtaapinpan da'a'a imi'i baara'a, na'iki ūsha'apata oia'o doronai ida'an umanawun kida'o aimaakan kida di'itinapa-kida'o pidannao, na'apa'o ida'an ūmariidapan ūdyau.”

²⁴Babylon pataka'uta-kao Tominkaru prophetinnao na'iki upidanannao na'iki ipai zowiauzo-kariwainao imi'i baara'a izain ikoda-kao id'i'o na'i'i.

"Wakonaukii-kida waTominkarun"

19 ¹Ipai wuru kida sha'apan dauna'an'a, õabata iriba'o pidannao paradan kawanu'o aokazi ii. Diiwa'o ida'an ïkian, "Wakonaukii-kida waTominkarun! Uruu kazannaatin-kinai, umanawunu'o na'iki ma'ozaka'o. ²Sakitapa'o na'iki kaimana'o wuru'u usha'apataniaz, upataka'utanuz umanawun-tin-pauzoz zun, selliipauzoz pananaa. Osha'apata-kidan ida'an oia'o ipai pidannao ati da'a'i imi'i baara'a, Tominkaru pataka'utan oroo, ozowiauzon idi'oupoitorunao." ³Powa'a koshan iriba'oraz pidannao aokazi ia'o kian, "Wakonaukii-kida waTominkarun! Tikazi kawaodapa'oraz oroo, ushan bodo'okapan nii karikaonan na'iki karikaonan, aonaa na'apainim nii umashaadan."

⁴Sariapa 24 kazowautapainaou na'iki 4 kakupa'o aimaakkannaouz kida,^q ipai ñwashatinan paawun baara ikinapu, ñtaainan naa Tominkaru ati, sakanatapa'oraz umanawunu'oraz manawun tabai ida'a ati. ïkian "Amen! Wakonaukii-kida waTominkarun!"

Kaznizo-dani mazidan dava'a

⁵ Udauna'an parada-karu kian umanawunu'oraz manawun tabai di'iki, "Ukonaukii-kida waTominkarun, ipai unao upoitorunao, pataka'utina'o na'iki manawun-tinpa'o, taapainaouz Tominkaru umanawunu'o nii."

⁶Udauna'an õabatan iriba'o kawanu'o pidannao kadakoinpan, na'apa tozowan shaokodappan kawanu'o, na'iki toroanaru turuinan kawanu'o. ïkian, "Wakonaukii-kida Tominkaru, usha'apanum kau'an uruu wanaobanaa, umanawunu'o King. ⁷Wakonaukii tuukii, wakonaukii-kida Tominkaru umanawunun, Kaznizo-dani mazidan kamoon kaawan naa, na'iki udaiaro ni'o minziiwapa'a naa oroo. ⁸Taa-kao o'ati maniriba'o wizi'i'o kawinipina'o kamicha okaiwadan nii." (Wuru'u kawinipina'oraz kamicha, uruu wuru'u kaiman kida'oraz Tominkaru pidananno sha'apatanii kida.)

⁹ Udauna'an angel kian ð'ati, "Pusaada di'ora'a: konaukia'o nii wunaou'u dapada-kariwainaouz mazida'o Kaznizo-dani aroapa-kizi ati." Powa'a zii angel kian, "Di'ora'a mishi'o kuwai Tominkaru di'iki'o."

¹⁰ Õwashatina'akan naa ukanaapu'u ukidiba dazaba'a õawun baara ikinapu, õtaapa'azon naa uruu umanawunu'o nii, mazan upu'u ukian ð'ati, "Mana'a pusha'apata'ana'a na'apa'o, õgaru Tominkaru poitoru kapam, na'apa pugaru na'iki pumin-mishidannao kawan, ñnao wuru'u kowaadapauzoz pamishidan Jesus, ukau'an soo Tominkaru pa'an turuu putaapan umanawunu'o nii." Wuru'u kuwai Jesus kainaabataniaz, mishi'o pa'an, uruu wuru'u ma'ozakada'oraz pidannao, ïkakuwaapan dono Tominkaru paradan dau'u.

^q 19:4 Putukapa wuru'u aimaakkannaouz kida dau'u Revelation 4:6-8 ida'a.

*Baraka'o kawaro na'iki
zaidapa'oraz ubarau'u*

¹¹Uruu dauna'an ōtukapa aokazi da'atinan, kaina'a baraka'o kawaro na'ii, na'iki kaina'a zaidapa'o ubarau'u udakota-kao "Kaimana'o pidan, mishi'o ukuwaa Tominkaru dawa'a." Sakitapa'o wuru'u upataka'utanuz pidannao pa'oian dikan ii, na'iki umizaataakanuz patarubanao tuma. ¹²Uawun kida kanadan na'apa tikazi pururu'ukappan kawan, na'iki ukaiwadapanii iriba king kowam kaduz kida pazowau paawa'a. Kaina'a u'uu saadinpan unanaa ida'a, mazan soo uruu pa'an aitapa na'apa'oram wuru'u saada-kariwaiz. ¹³Dawuu za'aba'i'o kamicha ukaiwadapanii izaita'o, na'iki u'uu "Tominkaru paradan," kii. ¹⁴Iriba soldyaanao aokazi ikiinao makon udawu'-ati, ūzaidapanii baraka'o kawaro kida na'iki ūkaiwadapanii baraka'o maniriba'o kamicha kida. ¹⁵Dimana'o marii dya'utama'o udabaazi kida dimanainpan kodita'akan udako nazo iki, uruu ida'ana'o nii uwiniān ipai wiizainao kida. Ukazowautapan nii ūdyau pama'o-zakan ida'an, na'iki udakazaan nii ūdyau grape kawan, grape uu sararoo-kizinao ii, uruu wuru'u umanawunu'oraz Tominkaru to'oranuz. ¹⁶Ukamichan za'aba'i ida'a, uokoba pa'inamun, kaina'a u'uu saadinpan. "Uruu umanawunu'o King ipai ba'oran kingnao ai, na'iki ma'ozaka'o Naobanai ipai ba'oran naobanainao ai."

¹⁷Udauna'an ōtukapan bau-da'apa angel kadishitapan kamoo paawa ii. Diiwa'o ida'an ukadakon kotu'uznao ati, zuutapainaouz doko ii aka, ukian, "Uwa'ati da'ati'i, ubao-kopatin kizi aroapa-kizai ida'ati, Tominkaru taan ni'oraz ida'ati. ¹⁸Uwa'ati da'ati'i, unika'an kizi wunao dunaa kida'a: kingnao, soldyaanao na'iki ūzowaunaa-nao na'iki wunao dunaa kida'a kawaronao na'iki ūzaidapikinao, na'iki ipai bakadun kida pidannao dunaa, wuru'u poitoruinao na'iki ba'orainao aonaa poitoruinao mani, umanawun-tinpa'o na'iki pataka'utina'o."

¹⁹Uruu dauna'an ōtukapa kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi na'iki ipai kingnao imi'i baara ainaouz na'iki ipai ūsoldyaannao baokopatinan, ūmizaataaka'azon wuru tuma'a zaidapa'oraz baraka'o kawaro na'iki usoldyaannao tuma. ²⁰Mazan zaamata-kao wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi, baokopa mariidinauzo prophet tuma, uruu wuru'u aida-kida'o-raz umanawun kida'o aimaakan, kichana'iki-kia'o pana'aokazi aipan kawana'ati, uaidan idi na'apa kida'o aimaakan pidannao mishida uruu, ūnao wuru'u kaina'oraz kichana'iki-kia'o pana'aokazi kainaariba kida ūtawu kida ida'a na'iki ūnao dawuka'oraz toma-kariwai aimaakan uruu kawanu'o ati. Wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi na'iki mariidinauzo prophet, ipai dya'utam ūkaboota-kao kakupa, Tuubaru'o Tikazi wu'iti, ka'awa-

pa'oraz sulfur^r tuma. ²¹ Wuru'u zaidapa'oraz baraka'o kawaro kai-waan marii kodita'oraz padako iki, dya'utama'oraz udabaazi kida dimanainpan, pazowii-kinaa nii ipai ūsoldyaannao, na'iki ipai kotu'uz-nao nikan mawakainao dunaa atii abaapa kida ūnyaun.

1,000 wunu

20 ¹ Uruu dauna'an ūtukapa angel wa'atin aokazi iki, uzaamatapanii key ka'unaru aona'oraz utokon nii keyanna, na'iki toromaro'o chain. ² Uma'ozakan idi uzaamatan wuru'u dragonuz, uruu tawuru'u kotua'oraz kowazaz dakota-kariwaiz Devil oo Satan kii, udauna'an udo'ota'akan naa uruu chain idi, umashaapan nii na'apa 1,000 wunu kawana'ati. ³ Udauna'an angel kabootan uruu ka'unaru aona'oraz utokon nii nazo iti, dauna'an utarata'akan naaz na'iki udadarada'akan naaz, uruu aonaa kizi powa'a Satan sha'apata-kidan oia'o ipai pidannao ati umariidapan ida'an ūnyaun atii 1,000 wunu ipain. Uruu dauna'an umuuda-kao nii masakauda'u karikaonan.

⁴ Udauna'an ūtukapa tabai kida, na'iki pidannao sakanatapainaouz ūpaawa'a kida kaina'a ūma'ozakan taa-kao ūkazowautapa-kinaa nii. Na'iki ūtukapa kapam wunao doronaa kida'a dukuta-kariwainaouz ūkanau kida, ūkakuwaapatinauzon idi Jesus na'iki Tominkaru paradan dau'u. ūnao wuru'u aona'oraz

ūkodoru'ukan kichana'iki-kia'o pana'aokazi ati, na'iki toma-kariwai aimaakan uruu kawana'ati, na'iki aonaa ūtaapadan pakainaabata-kao ukainaariba idi pataawu oo paka'u kida ida'a. Ipai'o nii ūkakudan powa'a iti koshan na'iki ūkazowautapan nii 1,000 wunu Christ tuma. ⁵ Di'ora'a kiwiitapa'o kadishita-karu powa'a iti mawaka-karu di'iki wuru'u. (Baokoinao mawakainao aona'o ūkadishitan uruu dono, diina'iti'o nii zii pa'an ūkadishitanu'u 1,000 wunu ipain an.) ⁶ Konaukia'o nii manawun wunaou'u kadishitainaouz kiwiitapa'o kadishita-karu ida'a, aona'o nii ūbaiaapan pataka'utin-karu wuru'u baiaapa-kariwai ni'oraz u'itamautan mawaka-karu di'ia'oraz. Mazan ūkaudinan nii faadaanao ni'i naa Tominkaru na'iki Christ ati, na'iki ūkazowautapan nii utuma 1,000 wunu kawana'ati.

Satan winii-kao dawa'o

⁷ Aizii 1,000 wunu kida ipain dauna'an, Satan kodita-kida-kao nii pataratapa-kizinao iki. ⁸ Umakon nii ipai wiizai kida kawana'ati, usha'apata-kidan nii oia'o umariidapan ida'an ipai pidannao, mashaapainaouz da'a'a imi'i baara'a, ūnao wuru'u wiizai kida dakota-kariwainaouz Gog na'iki Magog kii. Satan kasaba'ukan nii ipai ūnyaun mizaa-taaka-kizai ati. Iriba'o nii manawun ūnyaun, na'apa kaatu diri'in paran danoma ana'o kawan. ⁹ ūmakoo-

^r 19:20 *sulfur*: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

danan ipai amazada kawana'ati da'a'la imi'i baara'a, na'iki awauta īmashaapan īzikonuitapan wuru'u Tominkaru pidanannao mashaapakiziz donoi, umarainpaniaz. Mazan tikazi waotan aokazi iki ipai ukawaodan īdyaun.

10 Udauna'an wuru'u Satan mariidapauzoz īdyaun, ukabootakaoa'a naa Tuubaru'o Tikazi wu'iti, ka'awapa'oraz pizo-pizowa'o sulfur tuma. Na'iti'l o wuru'u īkabootauzonuz kichana'iki-kia'o pana'aokazi na'iki mariidinauzo prophet. Na'ia'o ni'l naa ībaiatan tikazi ipai kamoo na'iki maruta'o, karikaonan na'iki karikaonan.

*Tominkaru buupan
daua'o pidannao*

11 Udauna'an ūtukapa udaru'o umanawunu'oraz manawun tabai baraka'o na'iki kaina'a pidan sakanatapan upaawa'a. Sariapa imi'i na'iki aokazi īmainaabatinan ukanaapu iki, aona'a naa ītukapa-kao powa'a. **12** Na'iki ūtukapa mawakainao pidannao, umanawun-tinpainao na'iki pataka'utinainao, na'a īkadishitapan umanawunu'oraz manawun tabai kanaapu'u. Na'iki ūtukapa kaarita kida da'ata-kaoa'a naa. Uruu dauna'an ba'oran kaarita da'ata-kao, kakupa-karu kaaritanna.^s Mawakainao pidannao pataka'uta-kaoa'a naa īsha'apatanii kida kawana'ati, usaadinpan kawana'ati

kaaritanao ida'a. **13** Wuru'u mawakainaouz pidannao paran baoko ii, īmakon naa Tominkaru kanaapu iti. Mawaka-karu na'iki Mawakaina Wiizi, sharakadan naa mawakaina makon Tominkaru kanaapu iti, na'iki upataka'utan naa ipai īdyaun īsha'apatanii kida kawana'ati. **14** Uruu dauna'an Mawaka-karu na'iki Mawakaina Wiizi kaboota-kaoa'a naa Tuubaru'o Tikazi wu'iti. Di'ora'a, uruu u'itamautan mawaka-karu wuru'u. **15** Ipai pidannao, aona'o ī'uu kida saadinpan Kakupa-karu Kaaritanna ida'a, ipai'l o nii īkaboota-kao Tuubaru'o Tikazi wu'iti.

*Pa'ina'o aokazi na'iki
pa'ina'o imi'i baara*

21 **1** Uruu dauna'an ūtukapa pa'ina'o aokazi na'iki pa'ina'o imi'i baara, kiwiita-pa'oraz aokazi na'iki imi'i baara mainaabatina'a naa, na'iki paran mainaabatina'a naa kapam. **2** Na'iki ūtukapa kaimana'o donoi, pa'ina'o-oraz Jerusalem, wa'atin apowa ati aokazi iki Tominkaru di'iki, wuru'u donoiz na'apa'o zun kawan kaiwaadapa'oraz naa pamazidan daara pau daiaru ni'o kaawan ua'ii.

3 Öabata diiwa'o parada-karukian umanawunu'oraz manawun tabai di'iki, "Aizii di'ora'a dauna'an Tominkaru mashaapan ni'l naa papidanannao tuma, na'iki īnaou'o nii upidanannao nii, na'iki

Rev

^s **20:12** *kakupa-karu kaaritanna:* Tominkaru pidanannao uu saada-kizinao, īmashaapan nii Tominkaru tuma karikaonan.

una'an nii ūtuma, na'iki uru'o nii ūTominkarun nii. ⁴Ipai'o nii uinoan ūawun uu kida, aona'o ni'i naa powa'a pidan mawakan, oo kasha'oran, oo zaadauzon oo baiaapan kaziwa'o. Usha'apanum kau'an kiwiitapa'oraz oia'o sha'apatauzo-kariwai kidaz mainaabata-kao id'i'i naa."

⁵Udauna'an wuru'u sakanata-pa'oraz umanawunu'oraz manawun tabai ida'a kian, "Aizii ipai'i naa ūpa'inaadan aimaakan kida!" Ukian koshan ū'ati, "Pusaada di'ora'a parada-karu kida'a, mishi'oraz, na'iki marii kizi ūmishida-kao kida." ⁶Udauna'an ukian koshan, "Aizii ipai naazu! Ōgaru Alpha na'iki Omega,^t wuru'u sakadin-kizaiz na'iki utokonnuz. Ōtaan nii maradakoinao ati wunu ūtuzan nii, wuru di'iki'i wunu nunudapa'oraz taa'oraz kakupa-kinai mawinipinaa-daun. ⁷Na'ia'oram pidan ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o, uzaamatan nii di'ora'a aimaakan kidaz ū'idi'iki, na'iki ūgaru'o nii ūTominkarun nii, na'iki ūnaou'u nii ūdainao nii. ⁸Mazan pidannao tariainao pada'an Jesus, pidannao muudinainaouz-naa pamishidan ai Jesus, pidannao sha'apaapainao oia'o tuukia'a naa manawun, pidannao zowiainao ba'oran pidannao, pidannao madoronaa-daunu'o ūkiaapaakan,^u pidannao marunao-tinpainao, na'iki

mariidinauzonao. Ipai'o nii ūpata-ka'uta-kao karishii kawanu'o tikazi ka'awapan sulfur^v tuma'o nazoo ii. Di'ora'a uruu u'itamautanna mawaka-karu wuru'u."

Pa'ina'o Jerusalem

⁹Bauda'apa angel kaawan ū'ida'ati, tawunao bii iki'ora'a, ⁷angelnao zaamatapauzonaouz ukaduzunuz naa pataka'utin-kinai kida. Ukian ū'ati, "Puwa'ati da'atil'i, ūaida kizi pu'ati zun Kaznizo-dani daiaro ni'oraz." ¹⁰Tominkaru Dornaa kazowautan idi ūgaru, angel na'aka'akan naa ūgaru dokoa'o midukuo powaa iti. Na'ii uaidan ū'ati kaimana'oraz donoi Jerusalem wa'atin aokazi iki Tominkaru di'iki, ¹¹na'iki kanada, kanada donoi Tominkaru umanawunun idi. Donoi konaunaman uwizi'in, na'apa kawinipina'o kuba wizi'in kawan, na'apa jasper kawan na'iki kanuunu'o crystal kawan. ¹²Wuru'u donoiz kaina'a'a ukoraranna dokoa'o na'iki kaina'a 12 upanii-nomizinaa kida, ipai ūkawana'ati kaina'a bauda'apa angel awunuutapa'o. Ipa'i paniinom kida kawana'ati, kaina'a bauda'apa Israel dani-daun uu saadinpan. ¹³Kaina'a idikinauda'u paniinom kida bauda'apa'o donoi koraranna daba'a antanapu: idikinauda'u waoko ikinapa, idikinauda'u wakadapu ikinapa,

^t 21:6 *Alpha na'iki Omega:* A-B-C kawanu'o atii Z di'iti. Mazan Greek ida'an, usakan-dinan Alpha di'iki, ukatokon-tinan Omega di'ii. ^u 21:8 Daonaioranao kiaapan zun oo zun kiaapa-kidinan daonaiora ati mamazidaaka-daun; mazida'o daonaiora kiaapan zun oo zun kiaapa-kidinan mazida'o daonaiora ati, aonaa omin-mazidan mani.

^v 21:8 *sulfur:* Putukapaa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

na'iki idikinauda'u kida ba'orai-nao udabaazi kida ida'antanapu. ¹⁴Wuru'u donoiz, ukoraran-naa toma-kao 12 kubanao kida paawa'a'o, na'iki ipai kuba kida kawana'ati, kaina'a bauda'apa Kaznizo-dani apostlen uu saadinpan. Ìnao wuru'u 12 apostlenaouz.

¹⁵Angel parada'oraz õ'ati zaamatapanii aitaaribai gold idi'o utoma-kao atamun kawanu'u, uaitaa-kinaa nii na'apam dii donoi udarun, upaniinomizinaa na'iki ukoraranna kapam. ¹⁶Na'apa kida'o udawuan wuru'u 4 donoi dabaazi kidaz. Angel aitaan naa wuru'u donoiz paaitaariba idi, 1500 miles udawuan, na'apa kapam ukazoan na'iki udoko'an udawuan kawan. ¹⁷Angel aitaa kapam ukoraranna, udoko'an 216 feet. Na'apa pidan aitaapa-kinaa kawanu'o wuru'u angel kaiwaa-niaz paaitaapa-kinaa nii. ¹⁸Dono koraranna toma-kao jasper idi'o, na'iki ipai aimakan kida donoi nazoo ia'oraz gold idi'o pa'idiwaru utoma-kao kida, kanuunu'o glass kawan. ¹⁹Wuru'u donoi koraranna wiizi paawa kidaz, kawinipina'o kuba kida idi'o utoma-kao wuru'u. Konaunama'o utoma-kao di'ora'a kuba kida idi'i: jasper, sapphire, agate, emerald, ²⁰onyx, carnelian, quartz, beryl, topaz, chalcedony, turquoise, amethyst. ²¹Wuru'u 12 paniinom kidaz, 12 pearls kida wuru'u, bauda'apa paniinom toma-kao bauda'apa pearl idi. Kazowa'o dunapo mapudu'oraz ukaiwaapa-kao donoi nazoo ia'oraz, gold idi'o

pa'idiwaru utoma-kao, turuu putukapan aimakan unazo'o ia'o glass nazoo'o ia'o kawan.

²²Aonaa ötukapan Tominkaru Dapu nii donoi nazoo ii. Aona'o nii uaiapa-kao Naobanai Tominkaru umanawunu'oraz na'iki Kaznizo-dani mashaapan idi'i naa na'i. ²³Aonaa kamoo oo kauzu aiapa-kao kanadapa'o nii donoi, Tominkaru'o nii pa'an kanadapaz pamanawunun idi, na'iki Kaznizo-dani'o nii kanadapa unazo ii. ²⁴Ipai amazada kawana'ati pidannao mashaapan nii donoi kanadan ida'an, na'iki ipai kingnao imi'i baara ainao na'akan nii umanawun kida'o pasha'apauz donoi nazoo ati. ²⁵Aonaa na'apainim nii upaniinomizinaa taratauzo-kao, usha'apanum kau'an aona'o nii amazada marutauzon na'i. ²⁶Ipai konaunam na'iki umanawun kida'o pidannao sha'apauz kida na'aka-kao nii donoi nazoo ati, ipai amazada iki kida. ²⁷Mazan ipai aimakan kida aona'oraz ukaimanan, aona'o nii umorota-kida-kao donoi nazoo iti. Oo pidannao oipainaouz, dawukainaouz toma-kariwai tominkarunao ati, mariidinauzonaouz, aona'o nii ìmorotauzon donoi nazoo iti. Soo wunaou'u nii pa'an morota-kida-kaoa'a, kaina'a'oraz ì'u'u kida saadinpan kakupa-karu kaaritanna ida'a, Kaznizo-dani kaaritanuz.

Wa'ozi taa'oraz wunu kakupa-kinai

22 ¹Udauna'an angel aidan õ'ati wa'ozi taa'oraz wunu kakupa-kinai, kanuunu'o crystal kawan, kodita'oraz na'iki

shootapa'oraz Tominkaru na'iki Kaznizo-dani taba di'iki, ²wa'ozi shootapan kazowa'o dunapo mapudu'oraz ukaiwaapa-kao zikon an donoi nazo an. Wa'ozi danoma antanapu kida, kaina'a paoribai kida taa'oraz kakupa-kinai kaakapauzo da'i ipai kauzu kida kawana'ati. Na'iki ipai pidannao imi'i baara ainaouz kaiwaan paoribai anaba kida pakasarain-kinaa nii. ³Aimaakan kida aona'oraz ukaimanan Tominkaru ati, aona'o nii umorotakida-kao donoi nazo iti. Mazan Tominkaru na'iki Kaznizo-dani taba na'a'l o ni'l naa pa'an donoi nazo ii, na'iki Tominkaru poitorunao, itaapan ni'i naa uruu umanawunu'o nii. ⁴Itukapan nii Tominkaru awun baara, na'iki kaina'a'l o nii u'uu saadinpan itawu kida ida'a. ⁵Aona'o nii amazada marutauzon na'ii. Aona'o nii ūipan lamp kida oo kamoo kanadapa'o nii, usha'apanum kau'an Naobanai Tominkaru'o nii kanadapa ūdyau n'iki ūkazowautapan nii King kawan karikaonan na'iki karikaonanu'o nii.

Jesus wa'atin daua'o

⁶Udauna'an angel kian ū'ati, "Ipai wuru'u parada-karu kidaz puabataniaz naa kida mishi'o wuru'u, na'iki marii kizi umishidako. Na'iki Naobanai Tominkaru taa'oraz padorona paprophetinnao ati, dyuudan pa'angelin, uaida-kida kizi papoitorunao ati kanom sha'a-pan nii kadimana'a naa."

⁷"Uabata!" Jesus kian, "Kadimana'o ni'l naa ūwa'atin. Konaukia'o

nii wunaou'u izo'atiinaouz ipai parada-karu kida, saada-kariwai kidaz di'oraz kaarita ida'a'a, kai'o na'iki diina'iti'o daua'oraz kida'a."

⁸Ōgaru John, abata'oraz na'iki tukapa'oraz ipai wuru'u aimaakan kida sha'apa'oraz. Ōipaian dau-na'an ūabatapan na'iki ūtukapan kidaz, ūwashatinan ūawun baara ikinapa, angel aida'oraz ū'ati ipai aimaakan kida kanaapu'u, ukidiba dazaba'a, ūtaapa'azon idi'i naa uruu umanawunu'o nii. ⁹Upu'u mazan ukian ū'ati, "Mana'a pusha'apata'ana'a na'apa'o! Ōgaru poitorui karikaonan na'apa pukawan, na'iki pu'inawuzunao prophetnao kawan, na'iki ipai pidannao kawan izo'atiinaouz saada-karawaiz di'ora'a kaarita ida'a'oraz. Tominkaru pa'an putaapa umanawunu'o nii."

¹⁰Udauna'an ukian ū'ati, "Mana'a pa'i putaapa'a naa mashaa wuru'u saada-kariwaiz, di'ora'a kaarita ida'a'orazu'u, kadimana'o ni'l naa usha'apan kida. ¹¹Ukau'an ipai pidannao sha'a-panpa'o oia'o, marii kizi pakawan ūsha'apaapan oia'o, na'iki pidannao sha'apaapa'o dikauda kida'o kachama'idiikii kida'o aimaakan kida aona'oraz ukaimanan kida, marii kizi pakawan ūsha'apaapan kidaz. Na'iki pidannao sha'apata'o kaiman kida'o aimaakan, marii kizi pakawan ūsha'apatan kaiman kida'o aimaakan. Na'iki ipai pidannao kaimanainao, marii kizi pakawan ūmashaapan kaiman."

¹²"Uabata!" Jesus kian, "Kadimana'o ni'l naa ūwa'atin! Ōna'akan nii

ōwinipa kida ōkawinipinaata-kinaa nii ipai pidannao īsha'apatanii kida kawana'ati. ¹³Ōgaru Alpha na'iki Omega, wuru'u kiwiini'oraz na'iki dawu'itiini'oraz, sakadin-kizaiz na'iki utokonnuz."

¹⁴Konaukia'o nii wunaou'u chikainaouz pakamichan za'aba'i kida kaiman. Turuu ukau'an īmorotan paniinom kida ida'an Donoi nazo iti na'iki turuu īnikan akai wuru di'iki'i paoribai taa'oraz kakupa-kinai. ¹⁵Mazan wunaou'u, aona'o nii īmorota-kida-kao Donoi nazo iti, madoronaa-daunu'oraz ītaapan pananaa, wunaou'u maru-nao-tinpainaouz. Na'iki pidannao kiaapaakainao mamazidaaka-daun, pidannao zowiainao ba'oran pidannao, pidannao dawukainao toma-kariwai aimakanna ati, na'iki ipai pidannao mariidinauzona sha'apaapauzonaouz oia'o.

¹⁶“Ōgaru, Jesus, tawuru'u dyuuda'oraz da'i ō'angelin kakuwaapa'o nii ipai wuru kida dau'a'a unao ati, ipai choochi kida kawana'ati. Ōgaru David Takaandaun na'iki ōgaru chaapi'iki'o wizi kanada'oraz.”

¹⁷Doronai na'iki Daiaroi^w kian, “Puwa'ati'i naa!” Ipaipidannao abatainao di'ora'a, marii kizi kapam īkian “Puwa'ati'i naa!” Na'ia'oram pidan maaradako'o, marii uwa'atin uzaamata kizi mawinipi-

naa-daun wunu wuru'u taa'oraz kakupa-kinai.

Ubaukapan naa kakinaowapa-kinai kida kowaada'azoo-kao

¹⁸Ōgaru John, kaimanaiman ūkakinaowan ipai pidannao abatainaouz kuwai kida kai'oraz na'iki diina'iti'o ni'oraz zii usha'apan kida dawa'oraz, ūsaadaniaz di'ora'a kaarita ida'a: Na'ia'oram pidan pana'ada'o powa'a zii kidaz, powa'a'o nii zii Tominkaru pataka'utan uruu, wuru idi'i 7 pataka'utin-kinai kidaz, kowaada-kariwai da'a kaarita ida'a. ¹⁹Na'iki na'ia'oram pidan so'ota'o bauda'apa saada-kariwai di'ora'a kaarita di'iki'i, aona'o nii Tominkaru taapadan unikan akai utaa'azonia, paoribai taa'oraz kakupa-kinai akaz, na'iki aona'o nii utaan pidan wiizi ni'oraz utaa'azon kaimana'o donoi nazo ia'oraz, uruu kida wuru'u kowaada-kariwaiz di'ora'a kaarita ida'a.

²⁰Pidan kakuwaapa'oraz wuru kida dau'a'a kian, “Mishi, kadima-na'o ni'i naa ūwa'atin!”

Amen! Puwa'ati'i naa, wanaobanaa Jesus!

²¹Marii kizi Naobanai Jesus aidan pakamarainapanun ipai papidananna ati. Marii kizi una'apan karikaonan.

Rev

^w 22:17 *Daiaroi:* Kaznizo-dani daiaro ni'o wuru'u.